

DÖNEM; 1

YIL:3

KIBRIS TÜRK FEDERE MECLİSİ
Z A B İ T L A R I

17'nci Birleşim

16 ARALIK 1978, CUMARTESİ

1117

1117

1117

1117

GÜNDEM:

BÖLÜM: A

Gelen Evrakın ve Yasa Tasarılarının sunulması.

BÖLÜM: B

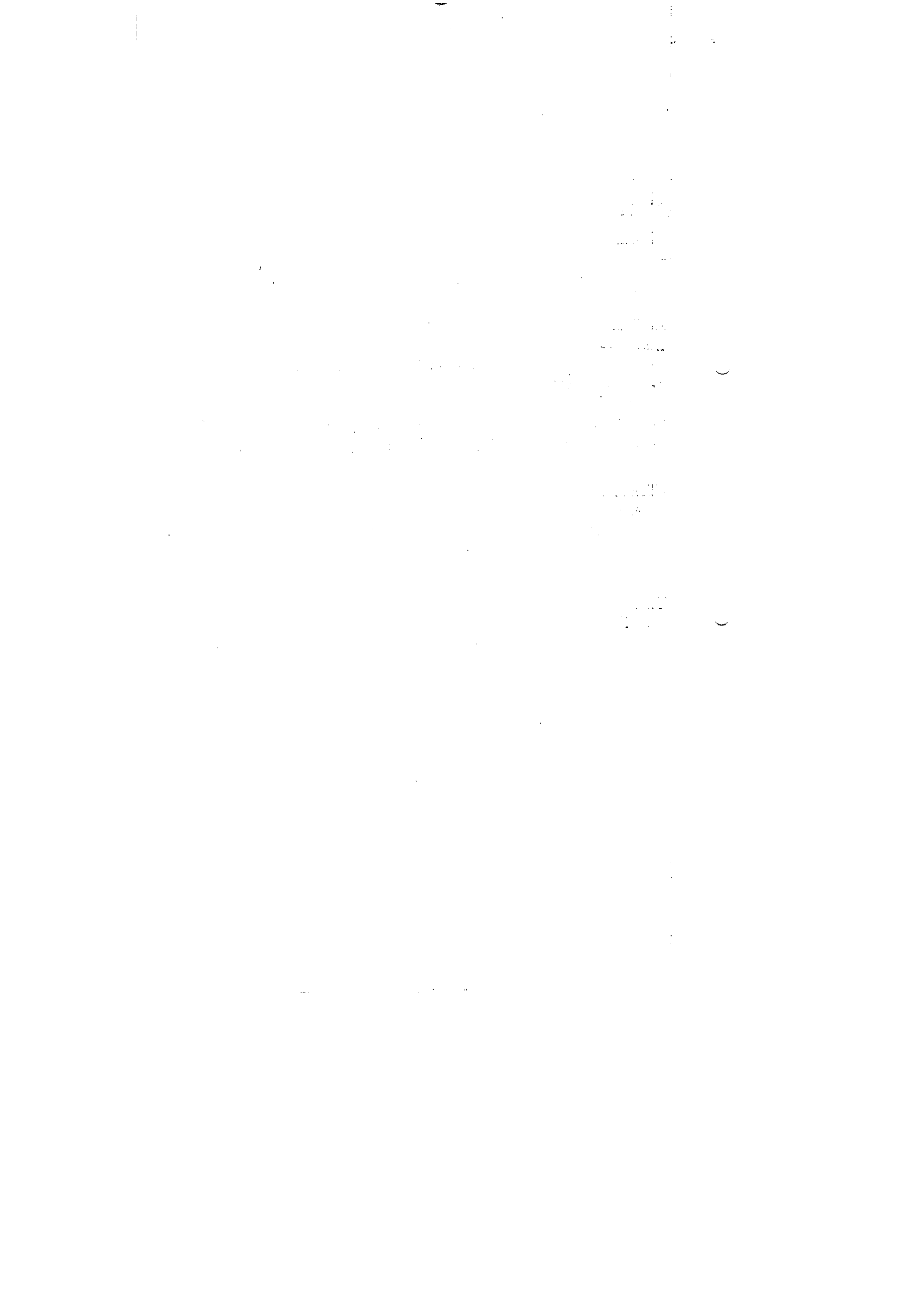
1. Ateşli Silâhlar (Değişiklik) Yasa Tasarısı.
2. Meclis Müzesi Yasa Onerisi.
3. Arazi Yangınları ile Mücadele Yasa Tasarısı.
4. 1978 Mali Yılı Bütçe (Değişiklik No:3) Yasa Tasarısı.
5. Kıbrıs Türk Telekomünikasyon Kurumu Yasa Tasarısı.

BÖLÜM: C

"Sayıştay Raporu Işığında ETİ Ltd.'in Durumu"
konusunda Genel Görüşme.

BÖLÜM: D

Sorular ve Cevaplar.

BİRİNCİ OTURUM

Açılış Saati: 15.40

BAŞKAN - Oğuz R. Korhan

KATİPLER - Raif R. Denктаş, Ata Atun

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri; birinci dönem üçüncü yıl, on yedinci birleşimi açıyorum. Toplantı yeter sayısı var mı?

HASAN MURAT (Gazi Mağusa) (Yerinden) - İsim okunarak yoklama yapılmasını öneriyorum.

KATİP - Sayın Başkan; Sayın Hasan Murat isim okunarak yoklama yapılmasını önermişlerdir.

BAŞKAN -Buyurun.

KATİP -

Hazır Bulunanlar

Mustafa Çağatay

Kenan Atakol

Dr. Ali Atun

Ata Atun

Hakkı Atun

Mehmet Bayram

Orhan Eilmi Bilgehan

Osman Cıvisilli

Vedat Çelik

Raif R. Denктаş

Enver Emin

Dr. Derviş Eroğlu

Erdiñ Behçet Gürçağ

Recep Ali Gürler

Mustafa Eaciahmetoğlu

Dr. Şemsi Kâzım

İrsen Küçük

Hasan Murat

Umit S. Onan

BAŞKAN - Kaç kişi oluyor?

KATİP - Yirmi mevcut Sayın Başkan.

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri; Toplantı yeter sayısı yok. İçtüzüğüme göre toplantıyı yarım saat erteliyorum. Teşekkür ederim.

(Birinci oturum saat 15.45'te kapanmış,
İkinci oturum saat 16.15'te açılmıştır.)

İKİNCİ OTURUM

KATİPLER - Ata Atun
Mehmet Bayram

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri; birinci dönem, üçüncü yıl, on yedinci birleşimin, ikinci oturumunu açıyorum.

KATİP - Toplantı yeter sayısı var Sayın Başkan.

BAŞKAN - Toplantı yeter sayısı var.

Burda sunulacak evrak var.

KATİP-

KIBRIS TÜRK FEDERE DEVLETİ BAŞKANLIĞI

Sayı: 191/77

Lefkoşa,
12 Aralık 1978

Kıbrıs Türk Federe Meclisi
Başkanlığı,

1 Aralık, 1978 tarihli mektubu ile görevinden affını talebeden Başbakan Sayın Osman Örek'in bu talebinin kabul edildiğini duyuran ve yeni bir Başbakan atanıncaya kadar göreve devam etmesini rica eden 2 Aralık 1978 tarih ve 191/77 sayılı yazımızın bir örneği ile Anayasa'nın 86'ncı maddesi uyarınca Başbakan olarak yeni hükümeti kurmak görevini Girne Milletvekili Sayın Mustafa Çağatay'a tevdi ettiğimi

.../3..

--- duyuran 6 Aralık, 1978-tarih ve 191/77 sayılı yazımızın bir örneğini ilişikte takdim ediyorum.

Bilgilerinizi rica eder, saygılar sunarım.

(İMZA)

(Rauf R. Denktaş)

Kıbrıs Türk Federe Devleti
Başkanı.

KIBRIS TÜRK FEDERE DEVLETİ BAŞKANLIĞI

Sayı: 191/77

Lefkoşa
2 Aralık, 1978

Sayın Osman Örek,
Başbakan,
Lefkoşa.

Başbakanlık görevinden affınızı talebeden 1 Aralık, 1978 tarihli yazınıza atfen, istifanızın kabul edildiğini duyurur, yeni Bakanlar Kurulunu oluşturmak üzere yeni bir Başbakan atanıncaya kadar göreve devam etmenizi saygılarımla rica ederim.

(İmza)

(Rauf R. DENKTAŞ)

Kıbrıs Türk Federe Devleti
Başkanı.

4/....

KIBRIS TÜRK FEDERE DEVLETİ BAŞKANLIĞI

Sayı: 191/77

Lefkoşa,
6 Aralık, 1978

Sayın Mustafa Çağatay,
Çalışma ve Sosyal Güvence Bakanı,
Girne Millet ekili,

KTFD Anayasası 86'nci maddesinin bana verdiği yetkiye dayanarak Başbakan olarak yeni hükümeti kurmak görevini size tevdi ediyorum.

Bilgilerinizi ve yeni Bakanlar Kurulu üyelerinin listesini saptayarak duyurmanızı rica eder, çalışmalarınızda başarılar dilerim.

(İmza)
(Rauf R. DENKTAŞ)
Kıbrıs Türk Federe Devleti
Başkanı.

KIBRIS TÜRK FEDERE DEVLETİ BAŞKANLIĞI

Sayı: 191/77

Lefkoşa,
12 Aralık, 1978

Kıbrıs Türk Federe Meclisi
Başkanlığına,
Lefkoşa.

Kıbrıs Türk Federe Devleti Anayasası 86. Maddesinin bana verdiği yetkiye dayanarak, yeni hükümeti kurmak görevini tevdi ettiğim Sayın Mustafa Çağatay, bir suretini ek (1) olarak takdim etmekte olduğum 12 Aralık, 1978 tarihli yazılarıyla yoğun temas ve çalışmalar sonucunda oluşturdukları yeni Bakanlar Kurulu listesini onayına sunmuşlardır.

../5..

Başbakan Sayın Mustafa Çağatay'a sundukları yeni Bakanlar Kurulu listesini aynen onayladığımı, bir suretini ek (2) olarak takdim etmekte olduğum 12 Aralık 1978 tarih ve 191/77 sayılı yazımla duyurmuş bulunmaktayım.

Durumun Yüce Meclisin bilgilerine getirilmesini rica eder, saygılar sunarım.

(Rauf R. DENKTAŞ)

Kıbrıs Türk Federe Devleti
Başkanı.

KIBRIS TÜRK FEDERE DEVLETİ BAŞBAKANLIĞI

Sayı: BB/239/76/1

Konu: Bakan Atamaları.

Lefkoşa
12 Aralık 1978

Sayın Başkan,

Kıbrıs Türk Federe Devleti Anayasasının 86. maddesi uyarınca Girne Çevresi Milletvekili sıfatımı dikkate alarak yeni Bakanlar Kurulunu oluşturmak üzere geçici olarak görevlendirilmemi müteakip sarfetmekte olduğum yoğun çabalar yüksek malûmlarıdır.

Çeşitli kademelerde yaptığım temaslar, toplumumuzun içinde bulunduğu yönetsel, politik ve ekonomik bunalımları da dikkate alarak, oluşturulacak Bakanlar Kuruluna yeni bir biçim vermek ve özellikle ekonomik savaşımın üstesinden gelecek bir ekip oluşturmak düşüncesindeyim.

Bu nedenle, çeşitli bakanlıkların yapıtsal oluşumlarını yeniden düzenlemeyi arzuladım. Bunu yaparken ölü yatırımlara yönelik bakanlıklarda bir kısıtlamaya giderek, ekonomik sektörlerde dinamik bir yapıya önem vermenin kaçınılmaz olduğu sonucuna vardım.

.../6..

Bu görüşler ışığında yeni Bakanlar Kurulunu aşağıdaki şekilde oluşturdum:

Başbakan:

Mustafa Çağatay
Girne Çevresi
Milletvekili

- (1) İçişleri ve İskân Bakanı.....Recep A. Gürler
- (2) Ekonomi ve Maliye Bakanı.....Hakkı Atun
- (3) Ticaret, Sanayi ve Kooperatifler
Bakanı..... Taşkent Atasayan
- (4) Bayındırlık, İmar ve Ulaştırma Bakanı Erdiñ B. Gürçağ
- (5) Eğitim, Kültür ve Gençlik Bakanı....Kubilay Çaydamalı
- (6) Tarım, Doğal Kaynaklar ve Enerji Bakanı İrsen Küçük
- (7) Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı..Easan Murat
- (8) Dışişleri, Savunma ve Turizm Bakanı.Kenan Atakol
- (9) Sağlık ve Sosyal İşler Bakanı.....Ali Atun

İlgili kurallar çerçevesinde gerekli atamaların yapılmasını tensiplerinize arz eder, saygılar sunarım.

(MUSTAFA ÇAĞATAY)

Başbakan

Sayın RAUF R. DENKTAŞ
K.T.F.Devleti Başkanı,
Lefkoşa.

KIBRIS TÜRK FEDERE DEVLETİ BAŞKANLIĞI

Sayı: 191/77

Lefkoşa,
12 Aralık, 1978

Sayın Mustafa Çağatay,
Başbakan,
Lefkoşa.

.../7..

Yoğun temas ve çalışmalar sonucunda oluşturduğunuz ve 12 Aralık, 1978 tarihli yazınızla onayına sunduğunuz Bakanlar Kurulu listenizi, K.T.F.D. Anayasası 86. Maddesinin bana verdiği yetkiye dayanarak aynen onayladığımı duyurur; size ve tüm Bakanlar Kurulu Üyelerine görevlerinizde üstün başarılar dilerim.

(Rauf R. DENKTAŞ)

Kıbrıs Türk Federe Devleti

Başkanı

12 Aralık, 1978

K.T.F. Meclis Başkanlığı
Lefkoşa.

Ulusal Birlik Partisi Üyeliği'nden istifa ettiğimi ve Meclis çalışmalarına bundan böyle "bağımsız Milletvekili" olarak devam etme kararında olduğumu açıklar, gereğini rica ederim.

Osman ÖREK

Bağımsız Lefkoşa Milletvekili.

DAĞITIM:

Bilgi ve Gereği için,
Ulusal Birlik Partisi Genel Sekreterliği.

8/....

KIBRIS TURK FEDERE DEVLETİ BAŞBAKANLIĞI

Sayı: BB/141/76(BB/26/77)

Konu: İstifa ve Vekâlet

Lefkoşa 14.12.1978

KTFD Başkanlığı,

Lefkoşa.

KTFD Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı Sayın Easan Murat'ın istifası 13 Aralık 1978 tarihinde kabul edilmiştir.

Boşalan Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığını yeni bir atama yapılincaya kadar uhdeinde bulunduracağım.

Saygı ile onayınıza arz ederim.

(İmza)

Mustafa ÇAĞATAY
Başbakan.

Dağıtım:

- KTF. Meclisi Başkanlığı,
- Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı,

KIBRIS TURK FEDERE DEVLETİ BAŞKANLIĞI

Sayı: 191/77

Lefkoşa,
14 Aralık 1978.

Sayın Mustafa Çağatay,
KTFD Başbakanı,
Lefkoşa.

.../ ...

9/....

**İlgi: 14 Aralık, 1978 tarih ve
BB/141/76(BB/26/77) sayılı
yazıları.**

KTFD Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı Sayın Hasan Murat'ın istifası ve bu istifa ile boşalan Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığını yeni bir atama yapılıncaya kadar uhdenizde bulundurmanız Başkanlığımızca onaylanmıştır.

Bilgi ve gereğini saygılarımla rica ederim.

(İmza)

(Rauf R. DENKTAŞ)

Kıbrıs Türk Federe Devleti
Başkanı.

Dağıtım:

KTF Meclisi Başkanlığı;
Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı.

BAŞKAN - Tamam mı?

KATİP - Tamam Sayın Başkan.

BAŞKAN - Teşekkürler.

İSMET KOTAK (Gazi Mağusa) (Yerinden) - Usul hakkında efendim.

BAŞKAN - Sayın İsmet Kotak. Buyurun.

İSMET KOTAK (Gazi Mağusa) - Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; bugün bir defa daha okunan bu Hükümet listesi ve Sayın Devlet Başkanından gelen yazılar Anayasanın katledilmiş olduğunu ortaya koymakta ve milletvekili olan bizlerin, artık vakit geçirmeksizin bu Anayasaya sahip çıkma şeklindeki girişimlerimizi doruk seviyesine ulaştırma görevini bizlere hatırlatmaktadır. Bir defa usulünden hatalı bir işlemle karşı karşıya bulunuyoruz. Esastan Anayasaya aykırı adımlarla da karşı karşıya bulunuyoruz. Anayasa 68 ve 86'ncı maddelerinde bu işlemlerin nasıl yapılacağını açık ve kesin olarak ortaya koyduğu halde şimdi okunmakta olan tezkerelerden öğreniyoruz ki ülkede Anayasa yokmuş gibi, istenilen kişinin istenildiği yerde alınıp Başbakan yapılabileceği savının bu ülkede geçerliliğini sağlayabilme girişimlerine devam edilecektir. Dolayısıyla bir milletvekili olarak bunun karşısında olduğumuzu ve halk oylamasından geçen yurt içinde ve yurt dışında Birleşmiş Milletlere kadar varan ve bizleri demokratik bir düzene kavuşmuş toplum olarak gösteren Anayasanın yürürlükte olduğunu veya olmadığını evvelâ Devlet Başkanlığından başlayarak tüm organların bu Anayasaya gösterecekleri saygı ile ölçmek gerekmektedir. Halbuki geçtiğimiz dönemde yapılmış olan hata bir defa daha gözlerimizin içine baka baka, tekrarlanmıştır. Ben istediğimi başbakan yaparım zihniyeti UBP içerisinde belki bazı kişilerce boyun eğilebilecek bir işlem sayılabilir, ama boyun eğmeyen kişilerin de o parti içerisinde istifa edip ayrılmalarına kadar neden teşkil edebilir. Önemli olan, bu Anayasanın korumasını yapmamızdır. Beğenilmiyorsa, Anayasanın değiştirilme yolları vardır. Ama

bu Anayasa yürürlükte olduğu sürece 68'inci ve 86'ncı madde birlikte okunmak durumundadır. Anayasanın bir maddesini okumak suretiyle bir karara varma olanağı yoktur. Müesseseler teşkil edilirken konu apaçıktır. Bir partinin genel başkanına, Meclis içinde en kalabalık gruba sahip parti kimse onun başkanına öneride bulunur. Bu, genel başkan yemeye alışkın bir parti ise ve onun içerisinde tüzüğü gereğince buna vekâlet eden ve onun namına görev gören genel sekreterse, genel sekretere verilir. Geçen defa bu hata yapıldığında bu kürsüye gelmiş aynı iddiaları ileriye sürmüş ve genel sekreter olan Sayın Orhan Zihni Bilgehan'a bu görevin verilmesi resmen gerekmekte olduğunu vurguladığımda, bana bu salondan laf atılıp parti içinde karıştırma yapıyorsunuz denmişti. Ben karıştırmadım. Karıştıranlar bu hale getirdiler. Ancak bugün aynı durumla karşı karşıyayız. Yine partinin genel sekreteri durumunda olan ve genel başkana vekâlet etmesi gereken, Siyasal Partiler Kanunu altında kaydedilmiş bir parti olduğuna göre, Genel Sekreter olduğuna göre, resmen Devlet Başkanı tarafından buna teklif edilmesi, bu teklifin Resmî Gazetede yayınlanması, kabul etmediği takdirde görevi iade etmesi ve demokratik sistemin, bu çarkın çalıştırılması gerekmektedir.

RAİF R. DENKTAŞ (Lefkoşa) (Yerinden) - Nerde yazar bunlar?

İSMET KOTAK (Devamla) - Sayın Raif Denktaş, kendi partinizi karıştırdığınız gibi Meclisi de artık karıştırmaktan vazgeçin. Bu size artık kazanç getirmiyor.

RAİF R. DENKTAŞ (Devamla) - Ağzını topla.

İSMET KOTAK (Devamla) - Sayın Başkan, müdahale ederlerse ben onun ağzını toplatmasını bilirim.

O. NEJAT KONUM (Lefkoşa) (Yerinden) - Böyle söz söyleme.

BAŞKAN - Rica ederim sayın arkadaşlar.

İSMET KOTAK (Devamla) - Sana ağzını başkası toplatmadıysa ben toplatırım ağzını. Bu partiyi ne hale getirdiğin meydandadır. Bu ülkeyi de bu hale getiremezsiniz.

BAŞKAN - Sayın arkadaşlar; karşılıklı münakaşa etmeyelim.

O. NEJAT KONUK (Lefkoşa) (Yerinden) - Meclisi de bu hale getiremezsin sen.

İSMAİL BOZKURT (Gazi Mağusa) (Yerinden) - Babasının çiftliği zannediyor Meclisi.

BAŞKAN - Sayın İsmail Bozkurt, Sayın Nejat Konuk lütfen.

İSMAİL BOZKURT (Devamla) - Sayın Kotak....

BAŞKAN - Buyurun.

İSMAİL BOZKURT (Devamla) - Sayın Kotak, UBP'nin Genel Başkanı, gerçek Genel Başkanı vardır. Ondan dolayıdır bütün bunlar.

BAŞKAN - Sayın arkadaşlar münakaşa edeceksek ara verelim. Lütfen müsaade edin.

İSMAİL BOZKURT (Devamla) - Biz münakaşa etmeden daha öncersiz müdahale edin Sayın Başkan.

FUAT VEZİROĞLU (Lefkoşa) (Yerinden) - Susturun bu çocuğu da münakaşa devam etsin.

O. NEJAT KONUK (Lefkoşa) (Yerinden) - Sayın Başkan, bu lâfları geri almasını isteyin ondan.

BAŞKAN - Buyurun.

İSMET KOTAK (Devamla) - Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; eğer Raif Denктаş bir defa daha böyle girişim yaparsa, kendinin yaptığı bu girişimin dokuz mislini yapacağımı burada belirtirim. Her şeyden önce Devlet Başkanının oğlu olarak sizin burada efendi, efendi bizi dinlemeniz ve gelip kürsüden cevap vermeniz gerekir. Yapmayınız.

RAİF R. DENKTAŞ (Lefkoşa) (Yerinden) - Sataşmayınız.

İSMET KOTAK (Devamla) - Ben sataşmıyorum kimseye. Anayasanın koruyuculuğunu yapmaya çalışıyorum.

RAİF R. DENKTAŞ (Devamla) - Yazıyor mu bunlar Anayasada.

İSMET KOTAK (Devamla) - Çiğnemeyiniz. Yazıyor, 68 ve 86'ncı madde yazıyor. Eğer cahilseniz açın, okuyunuz, başkasına okutunuz.

İSMAİL BOZKURT (Gazi Mağusa) (Yerinden) - Bir kurs açalım.

İSMET KOTAK (Devamla) - Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; ve Anayasayı yalnız bu bapta çiğnemediniz. Aynı Hükümet tutumu içerisinde çiğnediğiniz bu Anayasa konusuna tekrar geleceğiz. Sayın Recep Gürler'in Devlet Başkanına vekâlet ederken, yani Devlet Başkanı görevini ifa ederken, UBP Meclis Grup toplantılarına katılıp "bu Hükümet gitmelidir" talimatı vermeye hakkı yoktur. Ya o mevkiyi dolduracaksınız, veyahut, da çekip gideceksiniz. Bunun başka şekli yoktur. Anayasanın her maddesinin sizlere verdiği yetkileri kullanmakla yükümlüydünüz. Bu, tehlikeli boyutlara varmaya başlamıştır. Bu memleket tekli olarak yönetilemez. İftihar ettiğinizde yurt dışında, parlamenter demokrasimiz var, parlamentoya dayalıyız diyorsunuz. Sonra, Devlet Başkanına vekâlet eden bir arkadaş, Sayın Recep Gürler, aynı gün Meclis Grup toplantılarına katılıyor ve "Osman Örek Başkanlığındaki Hükümet gitmelidir" diyor. Partiniz Osman Örek Başkanlığında Hükümeti götürür götürmez, bunu tartışarsınız kendi aranızda. Devlet Başkanına o gün vekâlet eden arkadaşın görevleri, 79, 80, 81,

82, 83 ve 85'inci maddelerde kayıtlıdır Anayasada. Hakkınız yoktur. Buna bir işlem yapmayacak mısınız partinizde? Ve bu arkadaş için şimdi siz, bu Anayasayı ayaklar altına alan bu arkadaş için, bana, Hükümette görev aldı diye buraya tezkere getiriyorsunuz, orada burada muhalefet salona girmede, Hükümet tezkeresinin okunmasını engelledi diyorsunuz, sizler de girmezken. Hangi hakla, Anayasa tanımayan bu girişimlerin bizlere onaylanmasını mı beklersiniz? Aynı konuya devam ediyorsunuz. Çünkü lâf attığınız yerden kaldı. 68 ve 86'ncı maddeler gayet açıktır. Burdan güdülen amaç Sayın Çağatay ve Çağatay Başkanlığındaki Hükümet, bu ülkede yeni bir oyun tezgâhlanmasına sırt vermişlerdir, bilerek veya bilmiyerek. UBP'nin bugünkü çoğunluğu yirmi birdir. Hassas bir denge üzerinde olmakta olan bu partiden iki kişi daha istifa ettiği takdirde, bu Meclis aritmetiğinin ne hale geleceğini hepimiz gözlemleyeceğiz. İşte buna hazırlık yapılmaktadır. Eğer ekseriyette TKP ise, ben onun Genel Başkanına verneceğim Başkanlığı, alelade bir milletvekiline vereceğim ki TKP de UBP gibi birbirinin boğazına düşsün.

FUAT VEZİROĞLU (Lefkoşa) (Yerinden) - Hava alır.

SESLER - Hava alır, hava alır.

İSMET KOTAK (Devamla) - Anayasa gayet açıktır. Bir partinin genel başkanı varsa, bu Anayasada da bu kayıtlı ise, evvelâ, resmen ona teklif yapmak mecburiyeti vardır. Devlet Başkanı bundan sarfınazar ederek ve gelen heyetlerin, kendilerini her ziyaret eden heyete de bunun özetini vererek, ben veririm, Hükümeti kurarlar veya kurmazlar. / Alır bir başkasına veririm, Doğru. Bir partideki milletvekillerini kendine ram etmenin başka yolları da var ama en kestirme yol bu olmuştur artık. Mutlak surette sırada bekleyen bir kişi ve Sayın Çağatay sırada bekleyen bir kişi rolüne çıkarıldı ve genel sekreter, genel başkan yerinde dururken bir de bakıyorsunuz ki bir milletvekiline, sıradan bir milletvekiline genel başkanlık veriliyor. Bütün bu hareketin içerisinde....

İSMAİL BOZKURT (Gazi Mağusa) (Yerinden) - Başbakanlık veriliyor.

İSMEY KOTAK (Devamla) - Başbakanlık veriliyor. Özür dilerim.

Bütün bu hareketin içerisinde Sayın Çağatayın yeri ne idi, yahut Sayın Kenan Atakol'un durumu neydi? Kimler kimin gitmesini isterdi? Bu benim işim değildir. Sizin işinizdir. Basında da sizler yazdınız ve açıkça ağ kurulup bunun ahlâksızlık olduğunu iddia etmeye kadar kalktınız. Halbuki bu hareketi kimin yaptığı, kimin başlattığı bizzat sizler gazetelerde sergilediniz ve isimler verdiniz. Bunlar gidecektir, biz götüreceğiz, devireceğiz. Şimdi burada Anayasayı ayaklar altına alan bir Hükümet şekli bizlere empoze edilmek istenmektedir. Sonuna kadar karşı çıkacağız. Hükümetin, Hükümet Programı sunulduktan sonra da günü geldiğinde Anayasanın verdiği bütün haklarımızı sonuna kadar kullanacağız. Bunu bilhassa burada vurgulamak isteriz. Bu ülkede ben istediğimi yaparım devri geçmiştir. Anayasa üzerinde hemfikirsek, Anayasanın tüm kuralları uygulanacaktır. Aksi takdirde birbirimizin boğazına sarılacak ortamlar yaratmayalım, dönüp ondan sonra bu mizansenin, bu oyunu sahneledikten sonra kendilerinin dışında suçlu aramaya kalkmasınlar. Suçlular, bu oyunun sahnelenme emrini verenlerdir. Kimse kimseden bunu saklamaya kalkmasın. Ortada oynanmıştır, basında aleni şekilde yazılmıştır. Ben hiçbir kişiyi isim olarak burda itham etmek istemem. Konu Anayasa konusudur. Konu Anayasanın rafa kaldırılma konusudur. Genel Hükümet şekli de bunu teyit etmektedir. Görev ayırımının ne kadar sakat yapıldığı, hatta daha ileri gidelim, söyleyelim iyi ki Sayın Osman Örek geçmiş hükümet için Meclise bir yazı kaleme almıştı, onun herhalde fotokopisini çektiler. Hükümet isimleri değişik olduğu halde, gerekçeleri aynı bırakarak Meclise yolladılar. Temenni ederdik ki bunlar da gerçek olsun. Ne yazık ki Hükümetin teşkilinde bile titizlik gösterilmemiş ama göstermelik olarak ülkeye büyüüp çapta temasların yapıldığı izlenimi verilmiştir. Demokratik düzen yahut demokrasi örneği bu yollarda verilmez. Demokrasi örneği Meclis varsa, Meclise saygı, Anayasa varsa Anayasanın getirdiği müesseselere ve kurallara saygı ile mümkün olur. Bunun dışında mümkün değildir. Bu hükümet mutlak surette kendi kendine çekilmelidir. Bunun tek yolu budur. Çünkü buraya

getirdikleri hükümet, usulüne uygun kurulmamıştır. Bu Hükümet Anayasaya aykırı şekilde kurulmuştur ve bunun devam ettirilmesi bu Anayasanın rafa kaldırılmasını hedef almaktadır. Nitekim hükümet buhranı kasıtlı olarak yaratılmıştır. Daha sonra Devlet Başkanı tarafından da beyanatlar verilmesi suretiyle bu müessesenin işlemez olduğu, bir yetki dağılımı, yetki bunalımı olduğu aynı anda teyit edilmek istenmiştir. Bütün bunlar bizlere bu kuşkuyu vermektedir. Nitekim bu Hükümetin teşkilinde de izlenen yol gerçekten üzücüdür. Ve Sayın Recep Gürler'in, bırakınız Devlet Başkanlığına vekâlet ederken işlemiş olduğu Anayasa suçunu, aynı şekilde Hükümette görev aldığı halde geçtiğimiz hafta yapılan toplantıya da bizzat gözlerimizin içine baka baka başkanlık etmiş ve ben, Sayın Veziroğlu, Sayın Ekrem Ural ve Sayın Alpay Durduran kendisine defalarca "siz bakanlık kabul ettiniz, Devlet Başkanı bugün ilân etti, binaenaleyh siz bakansınız, icrada olan bir kişi Meclis Kürsüsünü yönetemez" dedikleri halde "ben bu görevi kabul etmedim" dedi. Kabul ettiğine, etmediğine dair ne bir belge ortaya koyabildi daha sonra dahi olsa, ne de bunun karşısına çıkabildi. Oysa öğleden sonra her şey süt liman oldu. Sayın Recep Gürler'in görev kabul ettiği meydanda. Devlet Başkanının onayı madem ki esas alınmakta idi, radyolardan bangır bangır bağrılmakta ve bu Hükümetin artık yasal olarak kurulduğu, parlâmentoda listesi okunsun veya okunmasın kurulduğu, bizim umurumuzda değil anlamında yayınlandığına göre ve tek onay mercii olarak gösterildiğine göre, Sayın Recep Gürler'in yönettiği Meclis asla Anayasaya uygun, İçtüzüğe uygun bir hareketi tescil etmemektedir. Bunu kabul etsinler. Sayın Recep Gürler bu kürsüye ilk çıktığında yaptığı yönetimde kendisini kutlayan ben olmuştum ama daha sonra sınıfta kaldılar. Sayın Nejat Konuk defalarca kendisini ikaz ettiler fakat sonuçta sanırım özellikle Örek Hükümetinin düşürülmesi, -Örek Hükümetinin de demiyelim isterseniz Sayın Örek'in düşürülmesi diyelim- Örek'in düşürülmesi konusundaki girişimde baş rolü oynamış olan ve Devlet Başkanlığına bile vekâlet ettiği sıralarda bütün bu Anayasa suçunu işleyerek karşı çıkan Recep Gürler'in en azından bu hareketi yapan bir kişi olarak Hükümetten istifa etmesi en zorunlu netice olmalıdır. Aksi takdirde Anayasaya saygı gösterilmeden, Anayasal müesseselerin

rayına oturtulmasına imkân ve ihtimal yoktur. Usul yönünde ikaz ediyorum, anayasa yönünden ikaz ediyorum; Hükümet için okunmuş olan bu tezkere, Meclis yönünden Anayasaya karşı mevcut müesseselerin rayına oturtulması açısından da bir yığın sakıncaları ve anayasa suçunu birlikte getirmektedir. Saygılar sunarım.

BAŞKAN - Teşekkür ederim. Sayın Alpay Durduran.

ALPAY DURDURAN (Lefkoşa) - Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; bir hareketle Anayasanın bu kadar ihlâl edilmesi örneği dünyada herhalde zor bulunur. Daha Hükümetin gitmesinden sonra, parti lideri tanımına uygun olarak bir kişinin Başbakanlıkla görevlendirilmesi ile başlayan Anayasa suçları ardı ardına işlenmiştir. Herşeyden önce Anayasamızın maddelerine hep beraber bakmak gerekir. Anayasayı bütün olarak almak gerekir. Bu Anayasanın içerisinde bazı maddeler vardır ki müesseseler koymaktadır. Bu müesseseleri koyarken bazılarında emretmektedir; şunu şunu yapacaksınız diye. Bazılarında ise bazı görevleri yerine getirmek için ki başka maddelerinde o görevleri tanımlamıştır - bu müesseselerin işletilmesi gerekir demektir. Dolayısıyla orda kesin olarak şunu şunu yapımız demez icracıya, icra edecek olana. Dolayısıyla Anayasanın çiğnenmesi ille de Anayasanın filân emrini kesinlikle uygulamama anlamına da gelmez. Anayasanın bazı maddelerini işlemez hale getirmek, bazı müesseselerini işlemez hale getirmekle, Anayasayı çiğnemekle tamamen özdeştir. Anayasayı bir kenara atmak, rafa kaldırmak demektir. Hem Anayasanın emirleri çiğnenmiş olmaktadır hem de az önce söylediğim gibi Anayasanın müesseseleri bir kenara itilerek Anayasa suçu işlenmiş olmaktadır. Herşeyden önce bir siyasal parti lideri tanımı yapılmaktadır Anayasamızda, fakat az önce söylediğim gibi bu öyle bir maddede yer almaktadır ki bunu yapınız demiyor açıkça. Ama bu Anayasanın Devlet Başkanına verdiği görevler yerine getirilecekse, bu müesseselerin işletilmesi lâzımdır. Eğer Anayasamız Devlet Başkanına şu görevi veriyorsa, 82'nci maddede yazılı olan şu görevi veriyorsa, 82'nci madde (2)'nci fıkrada: "Devlet Başkanı, Kıbrıs Türk Federe Devleti Anayasasına saygıyı, kamu işlerinin kesintisiz ve düzenle yürütülmesini ve

devamlılığını sağlar" buyruğunu Anayasanın, yerine getirmeyi kabul etmişse Sayın Devlet Başkanı, eğer bunu benimsemişse, Anayasanın müesseselerini elinde tutmak zorundadır. Bugün ülkemizde yirmi birle iktidar olmak durumunda olan bir parti vardır. Yani Dışişleri yurtdışına çıkıp gitse çoğunluk kalmaz Mecliste. Başkasına gerek yok, yalnız Dışişleri gitse yurtdışına çoğunluğu kalmaz. Böyle bir partinin iktidarı sözkonusu ise Anayasanın müesseselerine çok titizlik göstermek gerekir. O da, Kıbrıs Türk Federe Devletinin seçimlerinin yenilenmesi müessesesinin içerisinde, yani kamu işlerinin kesintisiz ve düzenle yürütülmesini sağlama vazifesini verirken Devlet Başkanına, kastettiği, bu işlemlerin yerine getirilmesi için bu müesseselerin çalıştırılması gerekir. O zaman da Sayın Kotak'ın değindiği gibi bu 68'inci maddedeki müesseselere dikkat etmek zorundadır Sayın Devlet Başkanı. Yani bir siyasal partinin liderini bulup ona görevi vermeliydi. Şimdi Sayın Çağatay bu siyasal partinin lideri midir sorusuyla o zaman karşı karşıya kalıyoruz. Sayın Devlet Başkanı Sayın Çağatay'a görevi vermeyi teklif ettiğinde Partinin genel başkanı istifa etmiş durumdaydı, daha doğrusu verdiği anda istifa etmiş bulunuyordu. Diyelim ki Devlet Başkanı ondan önce veya sonra yaptı, fakat kesinlikle biliyordu ki Sayın Örek istifa edecek genel başkanlıktan. Hadi diyelim ki iyi niyetine bağladık bunu ve Sayın Devlet Başkanına leke sürmeyelim dedik. Herhangi bir şekilde bir itham altında kalmasın dedik ve Genel Başkanın bulunmadığını kabul ettik. Geriye Genel Başkan Vekili vardır. Bu Genel Başkan Vekilliği özel bir madde olarak grup başkan vekilliğiyle karışmaktadır. Siyasal Partiler Kanununda ve dolayısıyla parti tüzüklerinde de. Orada diyor ki Yasada ve UBP'nin tüzüğünde; Genel Başkanın Vekili Genel Sekreterdir. Ancak Genel Başkan eğer milletvekiliyse aynı zamanda grubun da başkanıdır diyor. Fakat Genel Başkan bulunmadığına göre, Genel Başkan vekili olur mu olmaz mı? Burda, kabul ederiz, bir yorum konusudur, tartışma kaldırır bu konu. Dolayısıyla iki tane aday sözkonusudur. Bir; Grup Başkan Vekili, bir de Parti Genel Sekreteri. Bu Mecliste siyasal parti lideri olarak, UBP'nin iki kişisi vardır. Bunun dışında üçüncü bir kişi aranırsa UBP'nin yetkili organlarının o kişinin bu tanımları gerektirecek şekilde, siyasal parti lideri tanımını gerektirecek şekilde onayını alması lâzımdır. Onay vermesi lâzımdır. Siyasal parti gruplarının veya yetkili

organlarının - partinin yetkili organı kim ise - kendi tüzüğüne göre hangisi tayin edilmişse, o demelidir ki Sayın Çağatay bizim bu madde amaçları bakımından, yalnız bu madde amaçları bakımından siyasal parti liderimizdir demesi lâzımdır. Bunu demedikten sonra, Sayın Devlet Başkanı Sayın Çağatay'a görev veremezdi. Aksi halde görev vermesi, herhangi bir milletvekilini çağırıp vermekle eşdeğerdir. Dolayısıyla bütün bu müesseseler bir kenara itilmiş olmaktadır Sayın Devlet Başkanının bu hareketiyle. Bunun önemi yokmuş gibi görülür. Aslında bunun çok büyük önemi vardır. Sayın Kotak belirtmeye çalıştılar, ben de bir örnekle bunu daha iyi bir şekilde belirtmeye çalışacağım. Yunanistan'da Papandreu'nun partisi iktidardadır. Mecliste çoğunlukta. Papandreu Başbakanıdır. Papandreu parti içindeki bir karışıklık dolayısıyla Hükümette değişiklik yapmak istemektedir. Kral'a gidiyor, diyor ki; "ben istifamı vereceğim, çoğunluk bende olduğuna göre siz tekrar beni görevlendireceksiniz, ben bu hükümeti değiştireceğim, yeni hükümet kuracağım." Kral da tamam diyor, istifasını alıyor, haydi güle güle diyor. Papandreu'nun partisinden başka birisine Başbakanlık görevi veriyor ve Papandreu'nun partisi parçalanıyor ve Yunanistan'da siyasal istikrarsızlık başlıyor. Arkasından da yedi yıl süren faşist dikta yönetimi Yunanistan'da yerleşiyor. Anayasanın önemsiz gibi görülen maddelerinin dahi kullanılmamasının, ülkeleri nereye götürdüğüne en güzel örnek budur. Bunu takdirlerinize arz ediyorum. Birinci madde bu.

Fakat Sayın Çağatay karakterinin en güzel örneğini bir defa daha vererek bu görevi kabul etmiyorlar, düşünüyorum diyorlar ve böylece sulandırıyorlar bu işi. Böylece bize Anayasa Mahkemesine müracaat edip de hukukî bütün verileri tamamlanmış ve işlem haline gelmemesine neden oluyor Sayın Çağatay, dolayısıyla biz Anayasa Mahkemesine gitmiyoruz. Fakat bu siyasal bir sorundur, dolayısıyla bunu kamuoyuna açıklıyoruz.

Sayın Çağatay görevi kabul etmiyor. Bu sefer UBP Grubundan nasıl toplandı, nasıl karar alındı bilemedik biz de, anlayamadık hâlâ daha. Çünkü kurulduğundan beri hâlâ daha nisabı nihayet bugün sağlayabildiler, üç toplantı geçti. Nasıl destekti bu destek onu anlayamadık. Destek beyan etmişler ve hiç olmazsa dedik Anayasanın...

İSMET KOTAK (Gazi Mağusa) (Yerinden) - Zorunandır herhalde.

ALPAY DURDURAN (Devamla) - Bir maddesi dolaylı dahi olsa işler hale getirilmiş oldu. Siyasal parti lideri olarak kabul edilmiş bulundu şeklinde aldık bunu. Fakat arkasından tekrar bir Anayasa suçu daha işlemiş bulunuyor. Bu da şurada başlıyor:

Önce Sayın Recep Gürler diyor ki; ben, Meclis İkinci Başkanım, ben bakan değilim. O zaman bir kişi ne zaman bakan olur sorusu akla gelir. Sayın Devlet Başkanının onayladığı anda mı bakan olunur, yoksa liste burdan okunduğu anda mı bakan olunur? Bakanlık ve Hükümet bu Meclisten çıkmaktadır. Devlet Başkanı ayrı seçilse bile, Devlet Başkanı gelip bu kürsüde yemin etmektedir ve bu Anayasa içerisinde Devlet Başkanının huzurunda - ne anlama geldiği belli olmayan - yemin etmek diye bir şey yoktur.

İSMAİL BOZKURT (Gazi Mağusa) (Yerinden) - Şefe yemindir Sayın Durduran o.

ALPAY DURDURAN (Devamla) - O belki Sayın Denктаş'a karşı bir yemindir, Sayın Denктаş'la yemin edenler arasındaki bir ilişkidir. Fakat bir Anayasa müessesesi değildir. Meclisi de bağlamaz, Anayasayı da bağlamaz. Hukukî bütünlüğü içerisinde Kıbrıs Türk Federe Devletini de bağlamaz. Hiçbir hükmü, şeyi yoktur yeminin. Dolayısıyla yeminle alakası yoktur bu işin. Böyle bir müessese Anayasamızda yoktur. Bunu ortadan kaldırdığımız zaman iki husus kalmaktadır. Devlet Başkanı onayladığı zaman mı bakan olunmaktadır, yoksa burdan okunduğu anda mı bakan olunmaktadır? Bakanlık ne zaman başlamaktadır? Bu soru ortadadır. Sayın Recep Gürler diyor ki; ben kabul etmedim, ben bakan değilim, İkinci Başkan olarak burda toplantı açtı ve kapadı. Ondan sonra bugün bakıyoruz Sayın Hasan Murat ben bakan değilim diyor, kabul etmedim ben de, aynı Sayın Recep'in davranışı. Şimdi Sayın Hasan Murat'ın affedildiğini görüyoruz biz bakanlık görevinden.

EKREM URAL (Lefkoşa) (Yerinden) - İstifası efendim.

ALPAY DURDURAN (Devamla) - İstifa etmiş ve Sayın Başbakan da affetmiş ve saire.

FUAT VEZİROĞLU (Lefkoşa) (Yerinden) - Gazetede affetti diyor, bugün istifası okunuyor.

ALPAY DURDURAN (Devamla) - Sayın Recep Gürler bakan olmadı da Sayın Murat nasıl bakan oldu?

EKREM URAL (Lefkoşa) (Yerinden) - Aynı günde, aynı saatte.

ALPAY DURDURAN (Devamla) - Bir anda Anayasayı çarpa çarpa darmadağın etmiş bulunuyoruz maalesef . Anayasa bu kadar darmadağın edilirken bir noktaya daha işaret etmek gerekiyor. Sayın Devlet Başkanı gelir ve burda yemin eder. Yani bu ülkede halkın iradesini en geniş şekilde temsil eden Meclistir. Sayın Devlet Başkanı yalnız bu Anayasada açıkça belirlenen görevleri yapar, yani belirlenmeyen hiçbir görevi yapamaz Sayın Devlet Başkanı. Çünkü gerisini yasalar düzenlemektedir, yasaları da bu Meclis yapmaktadır. Devlet Başkanının görevlerinin etrafına çerçeve çizilmiştir. Bu çerçevenin dışına çıkamaz. Devlet Başkanının görevleri bu çerçevenin dışına taşıdığı anda rejim bunalımı başlar. Sayın Devlet Başkanının TET'ye verdiği demeç de bu bakımdan çok manidardır. Meclisin bilgisine getiriyorum. Çünkü halkın iradesini temsil etmek iddiasındaysa bu Meclis, yetkilerine sahip çıkmak zorundadır. Sayın Devlet Başkanı diyor ki; bir Hükümet var Meclise dayalı, ama bir de Devlet Başkanı var, bir de Başkan var onun için sorunlar çıkıyor. Sayın Devlet Başkanı bu kaniya nasıl varmıştır? Bu kaniyi kim vermiştir kendisine? Çünkü onun söylemek istediği anlamda ve az önce söylediğim anayasaları aşmalar hep hukuk dışıdır. Böyle bir başkanlık yoktur bu memlekette. Aksi olan tavır, Anayasanın dışına taşan makam, Devlet Başkanlığı makamıdır. Bunun hakkında da bu Meclisin işlem yapması gerekir, bu konuyu da halletmesi gerekir, yoksa daha

çok buhranlar geçireceğiz daha. Aramızdan herhangi birini çağırıp, akşamleyin, Başbakanlık görevi verilip bu Hükümet allak bullak edilebilir, bu parti daha da parçalanabilir ve bu ülkede Anayasa buhranı başlatılabilir. Bunlara müsaade etmek niyetindeyseniz bizim niyetimiz yoktur. Bunlara direneceğiz direnebildiğimiz kadar. Fakat bunlara müsaade etmekle yaptığınız hataların cezasını bu topluma çektirmeye hiç kimsenin hakkı yoktur. Bu bakımdan sizlerin hepinizi göreve davet ediyorum. Şimdi Meclisimizde bu tezkereler okunmuştur. Halbuki az önce söylediğim gibi bu tezkerelerin bir kısmı birbirine zıt uygulamaları temsil eden belgelerdir. Bu belgeleri Meclis nasıl kabul edecektir şimdi? Meclise sunulmuştur. Bu belgeleri Meclis, susarak kabul edecek midir, etmeyecek midir? Bu bir sorundur Her ne kadar sunulması daha gene önemsiz bir müessese gibi görünüyorsa da, aslında Bakanlar Kurulunun listesi burda okunduğu anda görev başlar. Bu müesseseyi canlandıracak mısınız? Yoksa gene hiçbir yerde yazılı olmayan, hiç mevcut olmayan, asla bulunmayan yemin müessesesini mi işleteceksiniz? Bunların arasında karar vermek durumundaysanız, Anayasayı uygulamanın ne kadar önemli olduğunu anlamak durumundasınız ve tezkereleri de reddetmek durumundasınız. Çünkü bu Hükümetin kurulup kurulmadığı belli değildir. Bir bakanı bakan olmuştur, diğer bakanı bakan olmamıştır. Bir bakanı aynı zamanda Meclis İkinci Başkanlığı yapmıştır, aynı zamanda bakanlık yapmış mıdır, yapmamış mıdır? Bu soruların cevapları verilmemiştir. Bunları vermedikten sonra bu Hükümetin kurulduğunu söylemek yanlıştır. Teşekkür ederim.

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri; gelecek birleşim...

BAŞBAKAN MUSTAFA ÇAĞATAY (Yerinden) - Sayın Başkan.

BAŞKAN - Buyurun Sayın Başbakan.

O.NECAT KONUK (Lefkoşa) (Yerinden) Söz istiyorum Sayın Başkan.

BAŞKAN - Söz istemediniz Sayın Nejat Konuk.

İSMET KOTAK (Gazi Mağusa) (Yerinden) - İşte şimdi not edin.

BAŞBAKAN MUSTAFA ÇAĞATAY - Sayın Başkan, muhterem milletvekilleri; Sayın Kotak'ın ve Sayın Durduran'ın Anayasa hususundaki hassasiyetine muhakkak katıldığımızı ifadeyle söze başlamak istiyorum. Anayasayı korumak ve Anayasayı hükümlerine uygun olarak uygulamak mecburiyetindeyiz. Milletvekilleri olarak bunu yapmak sorumluluğundayız, görevindeyiz ve Hükümet olarak da bunu mutlaka gerçekleştirme durumundayız.

Yalnız, benim uzun boylu konuşmama neden olmayan Sayın Durduran'ın konuşmasının birkismini mutlaka tekrarlamak istiyorum. Sayın Durduran Sayın Devlet Başkanının yaptığı görevlendirmeden sonra Başbakan görevini üstlenebilmek için kendilerinden müsaade istediğimi burda hatırlatmışlardır. Bir gerçeği vurgulamışlardır. Doğrudur. Zannediyorsam tarih itibarıyla 6'sıydı. 6'sında Sayın Devlet Başkanı görevi bana tevdi ettiklerinde, kendilerine, görevi o safhada kabul edemeyeceğimi, ancak bana imkân tanımaları halinde, Ulusal Birlik Partisi'nin yetkili kurullarından bana böyle bir görevi kabul etmem halinde itimat edip edemeyeceklerini araştırmam, bunu tesbit etmem ve bunu tesbit ettikten sonra kendilerine durumu tekrar götürmemi ve bu imkânı bana tanımalarını rica etmiştim. Bu imkân bana tanınmıştı. Ve hemen akabinde ertesi gün 7 Aralık sabahleyin Meclis grubunun evvelâ toplantısı gerçekleştirildi. Bu toplantıda, şahsıma, Ulusal Birlik Partisi'nin Meclis Grubu güven verdiğini beyan etti, karara bağladı. Aynı günün öğleden sonrası Ulusal Birlik Partisi'nin yine yetkili bir kurulu olan ve kurultayından sonra en yetkili kurulu olan Parti Meclisi toplantısı yapıldı. Bu toplantıda da gerekli karar temin edildi. Yani şahsıma Ulusal Birlik Parti Meclisi de gerekli güveni verdi ve ondan sonra ertesi gün Sayın Devlet Başkanına bu görevi kabul edebileceğim belirtilmiş oldu. Şu halde Sayın

Durduran'ın belirttikleri gibi, Anayasamızın ilgili maddesinde ifadesini bulan Başbakan'ın atanma hususu kanımca ancak bir bütün olarak, yani görevin tevdi ve görevin kabulünden sonra ortaya çıkabilen bir husustur ve atanma konusu ancak o zaman gerçekleşmiş olur. Şu halde acizane kanımca herhangi Anayasal bir hükmün, atanma ancak söylediğim şekilde gerçekleştiği için bertaraf edilmesi veya öyle bir hükme uyulmaması şeklinde bir düşünceyle, bu gerçekler bilinmediğinde mutlaka insan huzursuz olabilir. Ama muhterem Meclis bu gerçekleri bildikten sonra, kanımca, Anayasanın herhangi bir hükmüne karşı herhangi bir hareket olmadığını mutlaka benimser ve hatta teslim eder.

Muhterem arkadaşlar; bir milletvekili, sıfatı bakan dahi olsa Anayasayı yanlış şekilde tefsir edebilir. Ama Anayasanın yanlış tefsir edilmesi veya Anayasanın bazı hükümlerinin yanlış tefsir edilmesi, ille de o, milletvekilinin Anayasayı tanımadığı veya Anayasayı çiğnediği anlamında alınmaz, kabul edilemez. Belki bakan göreviyle huzurunuzda görevlendirilmiş bir arkadaşım geçen Meclis birleşiminde iddia edildiği şekilde konuşmuş olabilir, ama....

İSMET KOTAK (Gazi Mağusa) (Yerinden) - Olabilir var mı? Konuştu Sayın Başbakan, olabilir var mı? Oldu.

MUSTAFA ÇAĞATAY (Devamla) - İnanmadığımı söylemedim Sayın İsmet Kotak.

İSMET KOTAK (Devamla) - Olabilir nasıl olur? Oldu.

DIŞİŞLERİ, SAVUNMA VE TURİZM BAKANI KENAN ATAKOL (Yerinden) - Kendi duymadı.

MUSTAFA ÇAĞATAY (Devamla) - Ben duymadığım için o şekilde ifade etmek durumundayım Sayın Kotak. Müsaade ederseniz.

İSMET KOTAK (Devamla) - Rica ederim. Özür dilerim.

MUSTAFA ÇAĞATAY (Devamla) - Ama bu, mutlaka öyle bir arkadaşın, o şekilde konuşmuş olabilen bir arkadaşın anayasayı tanımadığı anlamında herhalde konuşulmamalı veya iddia edilmemelidir. Yine aynı günün akşamı, aynı konuda yapılan bir beyanat mevcuttur. Onu tekrarlamak, Muhterem Meclise hatırlatmak herhalde yerinde olur. O da, Sayın Gürler'in hangi safhada Bakanlık görevine atandığı hususunu yanlış tefsir edebileceği ve bunu mutlaka Anayasaya uygun olarak ve Anayasanın hükümlerine uygun ve riayet ederek, mutlaka icap eden şekilde gerekli düşüncenin ortaya çıkacağını ve hareketin o safhadan itibaren mutlaka gerçekleştirileceği ifade edilmiştir. Anayasayı korumak özellikle bu Hükümetin görevidir ve görevi olacaktır. Bundan herhangi bir kimsenin şüphelenmesi veya herhangi bir başka şekilde bir düşünce içerisinde olması özellikle bu safhada gerekmemektedir. Bundan sonraki icraatlarımızda da Anayasayı korumanın ve Anayasa hükümlerine riayet etmenin örneğini vermeye gayret edeceğiz. Bundan, Muhterem Meclis üyelerini temin etmek isterim. Saygılar sunarım.

BAŞKAN - Sayın Nejat Konuk.

O.NEJAT KONUK (Lefkoşa) - Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; Sayın Çağatay Hükümetinin Bakanlar Kurulu listesi Meclise sunulmuş bulunmaktadır. Herşeyden önce Sayın Çağatay eski bir mesai arkadaşım olarak söyleyebilirim ki dürüst ve namuslu bir politikacıdır. Onun kişiliğinde Ulusal Birlik Partisi bence son şansını denemektedir. Dileriz ki birtakım ayak oyunlarıylada Çağatay Hükümeti düşürülmesin. Çünkü biraz evvel burda arkadaşlarımız

Anayasaya saygıdan bahsetmişlerdir. Anayasal suç işlendiğinden bahsetmişlerdir. Özellikle son bir seneden bu yana bu konudaki örnekler alabildiğine çoğalmaktadır. Tarafsız olması lâzım gelen merci sahipleri, açıkça, partizanca hareket etmektedirler. Bunlara dur demesi lâzım gelen, Anayasaya saygıyı mutlaka sağlaması lâzım gelen Devlet Başkanı, açıkça Anayasayı çiğnemektedir.

İÇİŞLERİ VE İSKAN BAKANI RECEP A. GURLER (Yerinden) -
Senin değerlendirmendir o.

O. NEJAT KONUK (Devanla) - Sayın Recep Gürler; siz özellikle ikinci Başkan olduğunuz dönemde, ikinci sırada adam olarak Anayasayı çiğneme örnekleri verdiniz.

RECEP A. GURLER (Devanla) - Tefsir meselesidir efendim.

O. NEJAT KONUK (Devanla) - Tefsir meselesi diye diye Anayasayı çiğneme hakkını size kimse bağışlayamaz. Gerekirse bu Mecliste konuşma hakkını engelleyeceksiniz...

BAŞBAKAN MUSTAFA ÇAĞATAY (Yerinden) - Dinleyelim
Recep bey.

O. NEJAT KONUK (Devanla) - Parlamento dışına çıkarak muhalefet etmek ve Anayasaya saygılı olmak için tek başına da olsam mücadele edeceğim.

SESLER - Beraberiz Nejat bey bu konuda sizinle.

RECEP A. GURLER (Devanla) - Anayasayı koruma mücadele-
sinde biz de varız efendim.

O. NEJAT KONUK (Devanla) - Hade canım sende.

FUAT VEZİROĞLU (Lefkoşa) (Yerinden) - Recep beye de dinlenmesini ve Anayasaya uymasını öğretin.

O. NEJAT KONUK (Devanla) - İsmet Paşanın lâfıdır Sayın Gürler. İsmet Paşanın okulundan mezun olanlar öyle elini sallıyarak, yerinden, İkinci Başkanlık yapmış olduğun dönemde yaptıklarıyla gündikileri telif edecek herhangi bir....

RECEP A. GURLER (Devamla) - Alnımız açıktır Sayın Konuk.

FUAT VEZİROĞLU (Devamla) - Hiç açık değil.

O. NEJAT KONUK (Devamla) - Açık değil...

RECEP A. GURLER (Devamla) - Hesap vermeye hazırız.

O. NEJAT KONUK (Devamla) - Sayın Gürler sen, kamuoyunda, Anayasayı çiğneyen bir kişi olarak şimdiden mahkûm olmuşsundur.

RECEP A. GURLER (Devamla) - Heyecanlanmayın lütfen.

O. NEJAT KONUK (Devamla) - Siz heyecanlanmayın Sayın Gürler.

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri; karşılıklı konuşmayın lütfen.

O. NEJAT KONUK (Devamla) - Siz Meclis Başkanlığı yapmış kişi olarak benim konuşmama mani olmaya gayret ederseniz, Sayın Çağatay'ın söylediği gibi ben sabaha kadar konuşurum'der de ondan sonra iki dakikada sözünü bitirir gibi yapmam ben. Gerekirse sabaha kadar konuşurum.

FUAT VEZİROĞLU (Lefkoşa) (Yerinden) - Biz de konuşacağız, ben de söz istiyorum Sayın Başkan.

O. NEJAT KONUK (Devamla) - Değil mi Sayın Çağatay?

BAŞBAKAN MUSTAFA R. ÇAMATAY (Yerinden) - Mustafa...

O. NEJAT KONUK (Devamla) - Devlet Başkanı gerçekten Anayasayı çiğnemektedir. Devlet Başkanı partili olabilir. Partili olması üzerinde Kurucu Mecliste büyük mücadele verdim. Ama partili olmak başka şeydir, namusuyla devletin birliğini, bütünlüğünü korumak üzere görev yapmak başka şeydir. Devletin birliği ve beraberliğini koruması gereken makam sahibi, devlet bütçesinden kendi partisinin bakanlarına, milletvekillerine parti vererek daha önce başbakan atadığı kişi hakkında küfredemez. Bunu, kendisine, kimse hak olarak tanımamıştır.

Babasının çığlığı değildir Federe Devlet. Seçimle gelmişse, Devlet Başkanı olmuşsa, kendi yetkisinin dışına çıkamaz. Mele ayasının tozuyla Ercan Havaalanına indikten sonra, "ben yeni Başbakanı Ulusal Birlik Partisinden seçeceğim. Ulusal Birlik Partisi bugüçtedir. Ulusal Birlik Partisi bunu halledecektir. Ben de kendilerine yardımcı olacağım" diyerek Anayasa dışına çıkamaz. Eğer bir devlet başkanı anayasayı çiğnerse- anayasaya saygıyı kesinlikle uygulaması gerekirken- kime inanacağız biz, kime saygı duyacağız? Milletvekilleri arasında tefrik yaran, muhalefet, muvafık diye kişileri birbirine düşürmek üzere hareket eden, ondan sonra da milliyetçilik deyince gardroptan aldığını hemen giyen, birlik beraberlik deyince, gardroptan aldığı elbise ile bunun derhal yanılabilceğini zanneden kişilere, saygı konusunda elbetteki bir değerlendirme yapmak gerekecektir. Hükümet buraya gelmiştir, Elbetteki muhalefette olanların muhalefet yapmaları, eleştiride bulunmaları haklarıdır. Onlar da kendilerini savunacaktır, iherhatlarını yürüteceklerdir. Bundan doğal bir şey yoktur. Ancak Anayasanın belkemeğini teşkil eden bir nokta daha, önceki dönemde, Kurucu Meclis döneminde Sayın Çağatay'ın girişimleriyle Devlet Başkanı tarafından maddelerin değiştirilmesi gerçekleştirildiği için orda Anayasa biraz ters yönde bir sonuç vermektedir ve Hükümet krizlerinin esas nedeni burda yatmaktadır. Bu Anayasanın, -1975 Anayasasının- ki toplum olarak biz bu Anayasayla iftihar etmekteyiz. Gerçekten demokratik bir anayasadır. Kişi hak ve özgürlüklerine değer veren bir anayasadır. Gerçekten Devlet Başkanı, sorumluluğunun bilinci içinde olsa, yetkilerini aşmadan bu Anayasaya saygıyı sağlayacak ortamı yaratabilseydi, biz bugün birlik beraberliğimiz çok partili demokratik siyasal hayat içerisinde dünyaya övünç verecek biçimde gerçekleştirebilirdik. Henüz iş işten geçmemiştir. Sayın Çağatay'ın kişiliğinde biz zannediyoruz ki bu konuda masafe alınabilir. Çünkü Sayın Çağatay için, eğer eski minval üzere devam edilecek olursa iki çık vardır: Ya kişiliğini koruyacaktır, kişilik sahibi bir Başbakan olacaktır. Her verilen emri körü körüne yapıp da Başbakanlığını bir gün daha, bir gün daha uzatırım endişesi içerisinde olmayacaktır. O vakit kişiliğini korursa ömrü zaten vefa etmeyecektir. Ama eğer kişiliğini koruma telâşını bir kehere bırakırsa, elbetteki belki 1981'e kadar bu görevi götürebilir, ama toplumun sorunları ne hale gelir,

partizan düşünceler nasıl uygulanır, ne gibi örneklerle ortaya çıkar orasını artık Allah bilir. Ve milli davanın gerektirdiği birlik beraberlik kisvesi altında sık sık bu topluma muhalifleri şikâyet eden kişiler, artık bilinçli bir şekilde bu toplum tarafından anlaşılmaktadır. Birlik beraberliği bozanların, sorumluluğun kimlere ait olduğunu herkes bilmektedir. Anayasadaki bu maddeyi söylüyorum:

Anayasanın %90 maddeleri Türkiye Anayasasından alınmıştır. %10'u ise, yani rejimle ilgili kısımları ise bizim bünyemize uydurulmaya çalışılmıştır. İki hukuk profesörü, Türkiye'li, tarafsız olması lazım gelenler, bu konuda, rejim konusundaki maddelerde bize yardımcı olmuşlardır. Sayın Başbakan o zaman Anayasa Komisyonunda bizimle birlikte çalışmışlardı. Rejimin temelleri, Başkanlık sistemiyle parlamenter rejim karması bir sistemi öngörmektedir. Devlet Başkanı Anayasaya saygıyı, kamu işlerinin düzenli yürütülmesinden, sorumluluğu yüklenmiş bir kişi olmakla beraber, yani icrada söz sahibi bir kişi olmakla beraber, herhangi bir şekilde kendisine bu Anayasaca sorumluluk yüklenmemiştir. Esas sorumluluğu taşıyan Başbakandır. Başbakan kişilik sahibi ise, bu sorumluluğun bilinci içerisinde toplum çıkarlarını düşünerek hareket edecektir. Sorumluluğu olmadığı için, busular göndermek suretiyle birtakım kişilere siyasal etkinlik kazandırmak üzere çıkar sağlama kararlarını ve bu konuda karar alınması üzerine yapılan baskıları göğüslemesi gereken Sayın Başbakandır. Ancak Sayın Başbakan bu konuya sorumluluğu devam ederken mutlaka yapılması gereken bir işlem vardır. O işlem de toplum çıkarlarını her şeyin üzerinde tutmak. Devlet Başkanı sorumlu olmadığı için, kişilik sahibi ve sorumluluğu müdrik bir Başbakanı, eğer azledebilme yetkisine sahip olsaydı, o madde değiştirilmemiş bulunsaydı, Devlet Başkanı ile Başbakan arasındaki sürtüşme olmazdı. Her zaman Devlet Başkanı Başbakanı görevden alabileceğini düşünerek, o Başbakan icraatına herhangi bir şekilde köstek yapmak, köstek olmak ve Başbakanı birtakım triklerle düşürme oyununu sergilemek de

mümkün olmazdı. O maddeyi Sayın Çağatay'ın girişimi ile değiştirmiş olduğu için bugüne kadar Hükümet krizlerinde yatan budur. Devlet Başkanının, yetkilerini aşarak, Anayasada kendisinde mevcut olmayan yetkileri kullanmak istediği için ve bu konuda Başbakan'dan bir tazyik gördüğü zaman, o vakit hiçbirinin tasvip etmeyeceği birtakım oyunlarla Başbakan düşürülmektedir ve krizler burda yatmaktadır. Halbuki bu sistemde Başbakan dışında Devlet Başkanının sorumluluğu olsaydı, yani hakiki bir Başkanlık rejimi olsaydı, düşünlünüz ki Amerika'da Başkanlar tek dereceli seçilir, icrada söz sahibidirler, ama sorumlulukları vardır. Nixon bir Watergate olayında muhalefetin odasından dinlediği için mahkemeye sevk edilmiştir ve sonradan gelen Ford tarafından affedildiği için kurtulmuştur. Halbuki Watergate olayından çok daha ağır Anayasal suçlar işlenmektedir de sorumluluk olmadığı için Devlet Başkanı aını açık dolaşabilmektedir. Eğer Başkanlık rejimi olsaydı sıkıntı orda olmazdı. Eğer o maddede değişiklik olmasaydı bunlar da olmazdı. Bunların üzerinde gerçekten durmak lâzımdır. Ve Sayın Çağatay'a bir kere daha başarılar dilerken, bu konuda kişilik sahibi bir Başbakan olmak kendisinin elindedir. Kişilik sahibi bir Başbakan olursa UBP'yi de kurtarabilir. Kendisine görevinde başarılar dilerim. Teşekkür ederim.

BAŞKAN - Sayın Ekrem Ural.

EKREM URAL (Lefkoşa) - Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; Hükümet kurma konusu gibi çok önemli bir konu, Anayasal bir konunun burda bu kadar açıklıkla tartışılması bu Meclisin zannedirim en önemli görevlerinin başında gelir. Sayın Kotak'ın ve diğer konuşmacıların, özellikle üzerinde durdukları noktalarda, kimsenin bu bir tefsir meselesidir demeye hakkı olduğunu kabul etmek imkânı yoktur. Özellikle yeni Başbakanın bu konuda Anayasanın ihlâl edilmediği inancını belirtmesine üzüntü müydüm. Biraz önce Sayın Konuk'un burda belirttiği gibi Sayın Çağatay Anayasa Komisyonunda, Kurucu Mecliste Anayasa Taslağı görüşülürken, Anayasa Komisyonunda bulunmuş ve özellikle Hukukçu olması hasebiyle de bu noktadaki takıntıların açıkça kabul edilmesi gereken bir kişi idi. Ancak, herhalde siyasal durumu, pozisyonu bakımından Anayasanın ihlâl edilerek kendisinin Başbakan tayin edildiğini burda kabullenmesi de mümkün değildi. Ama en azından bu konuda susması mümkündü. Onu yapmamıştır. Üzüntüm ondandır..

Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; burda konu gerçekten Devlet Başkanının kendisini anayasal düzenin üstünde ve dışında sayarak, memleketteki siyasal gelişmelere hakim olma ve özellikle kendisine yakın, kurucusu olduğu, ilişkisi olduğu Ulusal Birlik Partisi üstündeki vesayet politikasını yürütmekten doğan bazı problemlerle, fakat çok ciddi problemlerle karşı karşıyayız. Sayın Çağatay diyor ki; Devlet Başkanı bana bu görevi verdikten sonra partimin yetkili kurullarıyla görüşüm. Meclis grubuyla, yani milletvekilleriyle, arkasından parti meclisiyle, partinin en yetkili organıyla da görüşüm. Kurultaydan sonraki en yetkili organıyla da görüşüm ve destek beyan ettikleri için bu görevi kabul ettim. Sayın Çağatay, esas takıntı ordadır. Devlet Başkanı sizin o partinin lideri olabileceğinizi, sizin gruptan destek olacağınızı veya parti Meclisinden destek alacağınızı nerden biliyordu ki sizi derhal lider mevkiine oturttu? Hangi yetkiyle, Anayasanın hangi maddesine göre size bu görevi vermiştir? Problem orda doğmaktadır. Devlet Başkanı,

kendi yakınlığı dolayısıyla o parti üstünde vesayetini devam ettirdiği için, Sayın Çağatay'a geliniz demıştır, ben sizi bu partiye lider yaptım ve ondan sonra Devlet Başkanına o partinin içindeki kişiler, kendi tüzüklerini de çiğneme pahasına da olsa, Parti Meclisi veya Meclis Grubu bu empoze edilen liderliğe evet demiş olabilir. Sayın Devlet Başkanına karşı çok büyük saygı göstermiştir kanaatimce Ulusal Birlik Partisi mensubu milletvekilleri ve Parti Meclisi üyeleri. Ama birazcık bahseden bir arkadaş oldu burda konuya, değindiğim. Eğer Devlet Başkanının mensubu olmadığı veya kurucusu olmadığı başka bir parti bugün Mecliste ekseriyette olsaydı ve o partinin Başkanını değil de herhangi bir milletvekilini çağırıp, Hükümeti kurma görevini Devlet Başkanı verseydi ne olurdu Sayın Arkadaşlar? Hangi hakla yapardı, hangi yetkiyle yapardı? Ve o zaman Anayasal düzen nereye giderdi? Bizim Devlet Başkanından istediğimiz Anayasanın çerçevesinde görev yapmasıdır. Onun ötesinde bir tutum takınması değil. Bunun ötesinde Sayın Devlet Başkanı partimizin dışındadır, bizim partimizden değildir diye eleştirmiyoruz. O değildir konu. Hatta önemli noktalarda bu kürsüden çıkıp, partimizin Başkanı, Sayın Devlet Başkanını desteklediğini de, bir Rum oyunları karşısında, o New York'ta konuşurken, burdan Sayın Durduran çıkıp desteklemişti. O kadar açık, o kadar seçik bir politika izliyoruz. Ama konu, Anayasanın uygulanmasına gelince, Anayasal düzene uyma noktasına gelince, Devlet Başkanı da dahil herkes eleştirilecektir ve bu Anayasa kabul edildiği zaman verilen kavgadan da daha büyük bir kavgayla korunacaktır. Bundan kimsenin şüphesi olmasın ve bu koruma kavgasında bütün müesseseler çalışacaktır. Bunun kavgasını gerekirse Türkiye'de de yapacağız. Başka yerlerde de yapacağız. Ama bu Anayasaya herkesin uymasını sağlayacağız.

Sayın Çağatay bu arada diyor ki; partimizin en yetkili kurulu, Parti Meclisinden de yetki aldım, destek aldım. Sayın Çağatay, siz bir hukukçusunuz, bugün Başbakanısınız. Siyasal Partiler Kanununa göre bir parti iki yıl içinde genel kurulunu yapmak, kurultayını toplamak zorundadır diyor. Ulusal Birlik Partisi son kurultayını 28 Nisan 1976'da yapmıştır. Yedi, sekiz aylık ölü bir partidir. Hukuken

Ölüdür yetkili kurulları. Yetkili dediğiniz kurulların hiçbir yetkisi yoktur. Meclis Grubu dışında, yürütme organının da, Parti Meclisinin de bugün geçerliliği yoktur. Olsa olsa, eğer seçilmişse, delegelerinin oy kullanabileceği kurultayın yetkisi vardı. Çağırınız mı kurultayınızı? O tüzüğü Ulusal Birlik Partisi milletvekillerinin en azından, burda bulunan milletvekillerinin kaç tanesinin tam olarak okuduğunu bilmiyorum. Ama, dilerdim ki okumuş olsunlar. O tüzüğe göre de çok kısa bir süre içinde Ulusal Birlik Partisi Tüzüğüne göre de, kurultay çağrılabilirdi. Neden çağrılmadı? Neden parti liderini belirlemek yetkisi olanlara sorulmadı? Belirlemek yetkisi sizin tüzüğüne göre de kurultay delegelerininindir Sayın Çağatay. Devlet Başkanının değildir. Devlet Başkanının vereceği bir görevi benimseyip onaylamak da geçerli olsa dahi Parti Meclisinin yetkisinde değildir. Ordan da hukuken sakat bir durumdadır. bütün bu işlemler. Ama Sayın Çağatay'a kişi olarak bizim de saygımız vardır. Gerçekten centilmen bir kişidir. Belki partisi kendisini hakikaten kurultay toplansa da başkan seçebilirdi, ama konu o değil ki. Önce Sayın Çağatay partiye lider olarak Devlet Başkanı tarafından uygun görülmüş. Görülmeyebilirdi de. Ama bu parti Siyasal Partiler Kanunu altında kurulmuş bir kuruluştur. Siyasal Partiler Kanunu da Anayasanın kurallarına göre yürürlükte olan bir yasadır. Yani geliyor konu Ulusal Birlik Partisi Başkanlığı meselesi değildir. yalnız. Ulusal Birlik Partisi Tüzüğü değildir. Siyasal Partiler Kanunu da değildir. Yine Anayasaya dayanıyoruz ve Devlet Başkanının bir partide Anayasaya göre, parti tüzüğüne göre seçilmemiş bir kişiyi kendi beğenisine göre, kendi tercihinine göre başkan olarak empoze etme meselesidir. Bugün için bunu Ulusal Birlik Partisi yetkili kurullarındaki arkadaşlarımızın benimsemiş olması mümkündür. Ama bir gün gelir onlar da bizden fazla buna isyan edeceklerdir. Belki de bu çok daha fazla isyan edecekleri hallerde de tecelli edebilecektir. Kendilerine o açıdan

eğer bir ülkede demokratik sistemi yürütmek istiyorsak bütün kurumlarıyla, en yetkilisinden en az yetkilisine kadar herkesin Anayasa başta olmak üzere bütün yasalara ve tüzüklere uymak zorunda olduğumuzu hatırlamak zorundayız.

Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; bizim kanaattimizce bugün Meclise listesi sunulmuş olan Hükümet Anayasaya uygun olarak kurulmuş bir Hükümet değildir. Ne Anayasaya göre uygun bir Hükümettir, ne Siyasal Partiler Kanununa göre uygun bir Hükümettir, ne de iktidardaki, ekseriyetteki UBP'nin kendi Tüzüğüne göre kurulmuş bir hükümettir. O Tüzükte açıkça denmektedir ki, Parti Başkanını kurultay seçer. Parti Başkanının olmadığı zamanda Parti Başkanına Genel Sekreter vekillik eder. Ama Devlet Başkanı, Genel Sekreteri, Parti Başkan Vekili olduğu sırada, ki Parti Başkanı henüz seçilmiş değildir, bu göreve uygun görmeyebilirdi kendi açısından. Zorlayabilirdi Parti Başkanını seçiniz diye. O da yetkisi altında değil aslında, fakat en azından Parti Başkanı olarak Tüzüğünüzde mademki budur, bu kişiye çağırıp görev vermesi lâzımdı kanaattimizce ve o görevi kabul etmediği takdirde ortaya çıkacak durum ışığında partinin yetkili kurulu olan kurultay toplanır, partinin başkanını seçer ve buna göre görevlendirme yapılırdı. Yani burda bütün işlemler, bizim gördüğümüz, Devlet Başkanının tercihine ve takdir hakkı kullanmasına bağlı olarak pek tabii bu takdiri yalnız UBP içinde kullanıyor, kendisine yakınlığı dolayısıyla. İstim arkadan gelmektedir. Bütün müesseseler Anayasa ve ilgili partinin tüzüğü de, Siyasal Partiler Yasası da bir tarafa itilmek suretiyle önce Başbakan tayin ediliyor, arkasından Başbakan herhalde Parti Başkanı olacaktır ve bu şekilde tersten yürümektedir. Bu tersliği kabul etmemiz en azından Anayasa açısından bizim için mümkün değildir

ve bu tersliğe karşı bütün yasal haklarımızı kullanacağız. Bu tersliğe karşı Anayasa düzenini savunacağız. Bu düzene Devlet Başkanı da dahil herkesin, bu toplumdaki herkesin eksiksiz olarak uyması için bütün gayretimizi göstereceğiz. Bundan yeni Hükümet olarak Meclise sunulan listede görev alan arkadaşların hepsinin açıkça bilgisi olması

gerektiğini söylemek için burada söz aldım. Bu Anayasaya aykırı kuruluş olarak görev yapıp yapmayacakları kendi vicdanlarına kalmış bir şeydir, ama en azından biz Anayasaya aykırı olarak kurulmuş bir Hükümetin görev yapmasını, icraat yapmasını benimseyemeyeceğiz ve bu Hükümetin de Anayasa çizgisinde oluşturulması için bütün çabalarımızı sarfedeceğiz.

Saygılar sunarım.

BAŞKAN - Söz istiyor musunuz?

FUAT VEZİROĞLU (Lefkoşa) (Yerinden) - Çoktan yazdırdım.

BAŞKAN - Sonradan geri çektiniz de...

FUAT VEZİROĞLU (Devamla) - Sonradan daha doldum. Ara vereceksiniz...

BAŞKAN - Yok, buyurun, buyurun Sayın Veziroğlu.

FUAT VEZİROĞLU (Lefkoşa) - Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; sorun bir Anayasal sorun olduğu için hafife alamayız ve süratle de geçiştiremeyiz. Ve sorun bir Anayasal sorun olduğu için, dostluk hatırı için de konuşmamazlık edemeyiz. Ne kadar acı olursa olsun, eleştirmemezlik de edemeyiz. Derhal ve direkt olarak söylemek gerekirse Çağatay Hükümeti, Anayasaya ters bir biçimde, başka bir ifadeyle gayri meşruluk hamuruyla daha başlangıçtan yoğrularak peydahlanmış bulunmaktadır. Ve gayri meşruluk hamurunun ununu ve suyunu Devlet Başkanı temin etmiş bulunmaktadır. Ve o suyu yine Devlet Başkanı ısıtmış bulunmaktadır. Eğer bu Hükümete çıplak gözle bakarsanız, en azından nisbî butlanla malûldür bu Hükümet. Adeseyle bakacak olursanız mutlak butlanla malûldür bu Hükümet. Dünyanın her yerinde hükümet buhranı olur. Devlet Başkanı, en çok milletvekiline sahip olan partinin genel başkanını, genel başkan yoksa genel başkan vekilini çağırır, konuşur, mutabık kalınırsa görev verir. Mutabık kalınmazsa veya görev alır da görevi iade ederse, ondan sonra gelen partinin genel başkanıyla temas eder ve işlemler

bu şekilde bir sıraya göre yürütülür. Daha UBP ile temasları halinde, Devlet Başkanı gayrî meşruluk hamurunu yoğurmaya başlamıştır. Bir devlet başkanı, bir hükümet buhranının sözkonusu olduğu halde, o partinin yalnız genel başkanı ile konuşur, genel başkanıyla konuştuğundan sonra, teker teker milletvekillerini de çağırılmaz. Teker teker bölge başkanlarını da çağırılmaz. Teker teker öteki parti yetkililerini çağırıp temas edemez. Çünkü o partinin en yetkili kişisiyle temas ettiği zaman, o partinin tümüyle temas etmiş olur. Bir partide genel başkanla, yahut başbakan olacak kişiyle temas ettikten sonra bir devlet başkanının, o partinin bölge başkanlarını, milletvekillerini, merkez yönetim kurulu üyelerini, parti meclisi üyelerini de çağırıp konuşması bir skandal teşkil eder. En çok milletvekiline sahip olan partinin liderinden sonra, daha sonra en fazla milletvekiline sahip olan partinin lideriyle konuşulur. Araya kimse giremez.

İş bununla kalmıyor. Bu gayrî meşruluk hamuru bununla kalmıyor. UBP grubu toplandı, Sayın Çağatay'a destek beyan etti. Bunu en ateşin bir biçimde Sayın Şemsi Kâzım'ın ve Sayın Enver Emin'in ağzından dinledik. Bu açıklama yapıldığı zaman, UBP Mecliste en çok üyeye sahip parti durumunda idi. Sayın Çağatay'a destek beyan edildi. Ondan sonra bir Meclis toplantısı. UBP grubu destek beyan ettiği Çağatay Hükümetinin Meclise sunulması için bile çoğunluk sağlamadı. İkinci toplantı gene öyle. Üçüncü toplantının yarısında ancak kılı kılına yirmi bir oldu. Bundan bahsetmemin nedeni şu: Böyle bir halde o partinin milletvekilleri, genel sekreteri, grup başkan vekilleri Meclise gelmeyen Ulusal Birlik Partisi milletvekilleriyle elbette temasta bulunup da onların Meclise gelmelerini sağlama çabasında bulunabilir. Ama Devlet Başkanı, Devlet Başkanlığı koltuğunun saygısını çiğneye çiğneye ve sıfırla çarpa çarpa Ulusal Birlik Partisine mesajlar göndererek, yemekler vererek, Başkanlık sarayına davet ederek, baskılar kurarak, telkinler yaparak Ulusal Birlik Partisine mensup milletvekillerinin Mecliste hazır bulunmalarını sağlama yetkisine sahip değildir, nâddine de düşmemiştir Anayasamıza göre. O partinin yetkililerine aittir bu görev. Grup başkan vekilleri niçin seçilir?

İntizam sağlasın grubunda, milletvekillerini Mecliste hazır bulundursun diye. Ama bir devlet başkanı resmî arabalar göndererek, tarlada çalışmakta olan milletvekillerini ayacağına çağırıp da, "gel, bu haftaki toplantıda bulun" diye tehdit edemez. Otellere heyetler gönderip de, "filân günkü Meclise gelirsen gelirsün, gelmezsen ben senin dosyalarını açmasını bilirim" diye kimseye karşı tehditlerde bulunamaz. Tehdidi bir yana bırakınız, kibarca telkinde bile bulunamaz; görevlerinin dışındadır.

Görülüyor ki, Kıbrıs Türk Federe Devleti ilkeleri içinde temaslarda bulunarak bir hükümet oluşturmaya kalkışmış değildir Sayın Denктаş; Abdülhamit yöntemlerini uygulayarak bir hükümet oluşturmaya kalkışmıştır. Ve Sayın Çagatay da bunu bal gibi bilmektedirler. Mecliste Ulusal Birlik Partisi milletvekillerinin çoğunluk sağlaması için ne dalavereler ve ne dolaplar döndürüldüğünü Sayın Çagatay bilmektedirler. Yanlış anlamasınlar; ben milletvekillerinizi Meclise getirmek için çalışma yapma hakkınız yoktur demiyorum. Sizin vardır. Partinin, milletvekillerinin ve grup başkan vekillerinin, genel sekreterinin bu yetkisi var. İcabında, tabir caizse, nazı geçerse, döve döve de getirir. Ona bir diyeceğimiz yok. Ama Devlet Başkanının bu hakkı yoktur. Bu konuda, zorlama yapmak bir yana, konuşmak bile hakkı yoktur. O zaman tüm toplumun Devlet Başkanı olmaz. Ve biz kendisini Devlet Başkanı olarak o zaman tanımama yetkisini ve meşru direnme hakkını kazanırız ve böyle bir karara varmak mecburiyetinde bizi bırakırsa, bundan sonra yalnız iç sorunlarda değil dış sorunlarda da desteğimize sahip olamaz. İç sorunlarda yalnız Ulusal Birlik Partisinin Devlet Başkanı gibi davranma cüretinde bulunan bir kimse sonra dış sorunlar sözkonusu oldu mu, bizden destek isterse, bizi enayi yerine koymuş olur. Biz enayi değiliz.

SAGLIK VE SOSYAL İŞLER BAKANI Dr. ALİ ATUN (Yerinden) -
Teslim mi edelim yani? Destek yapmazsak teslim edelim Gâvura?

FUAT VEZİROĞLU (Devamla) - Siz bütün cemaati teslim
aldınız Ali bey iç konularda. Teslim olmamızı istemiyorsanız
adam gibi davranacaksınız Anayasaya göre.

Dr. ALİ ATUN (Devamla) - İç konularda destek yapmıyoruz
diyorsunuz da.

FUAT VEZİROĞLU (Devamla) - İç konularda yalnız UBP'nin
Devlet Başkanı gibi davranmayacak. Tüm toplumun Devlet
Başkanı gibi davranacak ve o zaman destek alacaktır dış
konularda.

Dr. ALİ ATUN (Devamla) - UBP'den şikâyet mi geldi
size baskı var diye?

FUAT VEZİROĞLU (Devamla) - Biz....Şikâyet gelmesi
gerekmez. Anayasanın ihlâl edildiğini ileri sürebilmemiz
için bizim illâ UBP'den icazet almamız ve ondan şikâyet
gelmesi gerekmez. UBP, Anayasanın ihlâline göz yumabilir.
Buna boyun da eğebilir. Ama biz TKP olarak, buna göz yuma-
mayız. Anayasanın ihlâli, UBP'ye tevcih edilmiş bir hareket
dahi olsa, o hareket bize tevcih edilmemiş de olsa gene de
karşısındayız.

MUSTAFA HACIAHMETOĞLU (Girne) (Yerinden) - Sıralara
bak Fuat, Bakanlardan başka biri yok bu yanda.

İSMAİL BOZKURT (Gazi Mağusa) (Yerinden) - Son kaderi
gösteriyor Hacı. Son katedir o.

FUAT VEZİROĞLU (Devamla) - Sayın Çağatay konuştu. Ama
bir yemin meselesine temas edildi burada. Sağlık Bakan-
lığında görev sırasında yaptığı gibi Çağatay, gene konuyu
sıyırtarak geçerek ve temas buyurmayarak kaçırmış bulunmak-
tadır. Eskiden beri Sayın arkadaşımızın taktiği bu. On
tane mesele getirirsiniz buraya, cevap verebileceği iki tane

varsa, onlara değinir, cevap veremeyeceği sekiz taneyi es geçer ve meseleyi kapanmış sayar. Oysa kapanmaz mesele. Meselenin kapanması için o soruna temas edip, bizi tatmin etmesi lâzım. Tatmin olmazsak eğer, hiç olmazsa kendi fikrini söylemesi lâzım. Tatmin olmasak da en azından fikrini söyledi, bizden ayrı bir görüşe sahip olma hakkıdır deriz. Şimdi soruyorum: Neye dayanarak Devlet Başkanı huzurunda yemin etmişlerdir? Padişahlık mı var, Franko yönetimi mi var, Sultan Hamit döneminde mi yaşıyoruz, yoksa Başkanlık rejimine duyulan özlemden dolayı mı bu? Evet, bazı rejimlerde böyle yeminler vardır. Ama o rejimlerin Anayasalarına girer, o rejimlerin kanunlarına girer. Ona göre yürür.

Şimdi, Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; Başka bir gayri meşruluk hamuru: Hükümet adına açıklama yapan Sayın Atakol, buyurmuşlardır ki UBP'den mevcut olan istifalara rağmen mademki Sayın Devlet Başkanı bizi desteklemektedir ve Sayın Ecevit de bize tebrik telgrafı göndermiştir, biz göreve devam edeceğiz. Bir defa Sayın Ecevit, Başbakan, bu memlekette Başbakan olan herkese tebrik mesajı gönderecek kadar kibar bir kimsedir. Ve bu zaten beynelmilel politikanın ve diplomasinin de bir gereğidir. Böyle bir mesaj gönderdiğine hayret etmiyoruz, göndermese hayret ederdik. Evvelâ bunun süistimal edilmemesi gerekir. İkincisi; bir hükümet, Devlet Başkanının desteğiyle ayakta durmaz. Anayasamıza göre, bir hükümet, ancak Meclisin desteğiyle ayakta durur. Eğer Sayın Atakol UBP'den istifalara rağmen biz Meclisin desteğine sahip olduğumuz inancındayız, bunun denemesini de yapacağız deseydi, kendilerine söyleyecek hiçbir sözümüz olmazdı. Yahut en azından Sayın Ecevit'in mesajına ve Sayın Denктаş'ın desteğine temas ettikten sonra, bunlara ek olarak Meclisin desteğine de sahip olacağımız inancındayız deselerdi vaziyet değişirdi. Ama hayır. Yalnız bu iki noktaya temas ediliyor ve öyle bir imaj yaratılıyor ki Sayın Ecevit'ten bir tebrik telgrafı almakla ve Sayın Denктаş'ın desteklerini sağlamakla, Meclise rağmen de biz Hükümet edebiliriz imajı Kamuoyunda yaratılmak istenmektedir.

Başka bir gayri meşruluk hamuru bu kâbinede Sayın Gürler'in durumudur. Yerinden lâf-ebeliği yapacağına gelip bu kürsüden Meclise ve millete bir açıklama yapsa bu Sayın arkadaş çok daya iyi olur. Bir Bakanlar Kurulu listesini, Başbakan tarafından hazırlanan bir listeyi, Devlet Başkanı, aldım, kabul ettim dediği andan itibaren o listede adı bulunan kişilerin görevi bakanlıktır. Bir liste sunulmuştur Devlet Başkanına. O listenin içinde Sayın Gürler'in de adı vardır. Devlet Başkanı kabul ettim demiştir, radyo ilân etmiştir. Sayın Recep Gürler halk huzuruna yahut Meclis huzuruna çıkıp ben istifa ettim veya görev kabul etmedim deyinceye kadar ve bunun biçimsel yöntemlerini de yerine getirmeye kadar, bakandır. Bunları yapmamıştır. Meclise gelmiştir. Kendisine en azından kuliste bir dost olarak hatırlattık; "adın açıklandı, Devlet Başkanı kabul etti, bakansın, lütfen bugünkü Meclisi yönetmeye kalkışma, zaten önemli birşey de yok, formalite icabı bir toplantı olacak" dedik. "Dur bakalım, daha ben bakanlığı kabul ettim mi etmedim mi" diye yarım ağızlarla bir izahatlar. Böyle bakan ciddiyeti olmaz, böyle milletvekilliği ciddiyeti de olmaz. Eğer radyolar senin adını ilân ettiği an, bakanlık kabul etmemişsen, gider bunu Başkana söylersin, istifa ettiğini de bildirirsin, o kişi de zor durumda kalmaz, kamuoyu da ne olup bittiğini anlar. Ama sen hem Meclis Başkanlığı sıfatını uhdende tutacaksın, hem bakanlık sıfatını uhdende tutacaksın, olmaya ki bu Hükümetin kurulamama tehlikesi var, ansızın Meclis Başkan Yardımcılığını da elimizden kaçırmayalım oyunu içinde sana bu hususta soru soran kişilere, "dur bakalım, ben daha kabul etmedim" diye iki kapılı, tereddütlü oyunlar sergileyeceksin, çıkıp burada hem bakan, hem Meclis Başkan Yardımcısı sıfatı ile oturumlara Başkanlık edeceksin ve sanki Meclis çocuklardan oluşur, çocukları kandırdık, biz bugünkü oturuma Başkanlık ettik, Hükümet de az çok kuruldu, bu iş bitti, demek ki bakanlığı da kabul edebiliriz. Zihniyet bu.

Ve bu zihniyetle bu Hükümetin hamuru yoğruluyor ve bu konu burada dile getirildiği zaman sıralardan lâfabeliği yapıp da sonra bu Meclis Kürsüsüne gelip, bunun hesabını Meclise ve halka vermiyorlar. Bu skandaldır, bu ciddiyetsizliktir. Parlamento hayatında böyle ciddiyetsizlikler, böyle hafiflikler kabul edilemez. Gelip bunun hesabını vermek mecburiyetindedir. Bu Meclis kimsenin oyuncağı değildir. Bu halk da kimsenin oyuncağı değildir. Eğer bu devletin sistemi bakanlıkla, Meclis Başkan Yardımcılığının bağdaşmayacağını, bir araya gelmeyeceğini öngörürse bu sistem üstünde kimse oyun oynayamaz, kimse dalga geçemez ve kimse bu sistemle alay edici tavır ve hareketlere girişemez. Bunun hesabını vermek zorundadır ve bu gayri meşruluk hamurunu içinde bulunduğu Hükümetin sırtından atmak sorumludur. Nerede kaldı ki en azından siyasal ahlak kuralıdır. Hiç olmazsa bakanlıkla, Meclis Başkan Yardımcılığı mevkileri arasında bir süre mekik dokuyup, birinden ötekine, berikinden ötekine gidip geldikten sonra en sonunda bakanlıkta kaldığına göre bugün olsun Meclis Kürsüsünden bir tezkere okutması lazımdı "Meclis Başkan Yardımcılığından istifa etti" diye. Sayın arkadaşlar; böyle bir tezkere okundu mu sizlere? Bu, Meclisin bilgisine sunuldu mu? Sunulmadığına göre Sayın Recep Ali Gürler'i bu Meclis hâlâ Meclis Başkan Yardımcısı olarak bilmektedir. Veyahut iki mevkiye birden sahip olduğunu bilmektedir.

Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; mademki UBP'nin bugünkü sayısı yirmi birdir, ileride....

MUSTAFA HACIAHMETOĞLU (Girne) (Yerinden) - Ben kenardayım.

İSMET KOTAK (Gazi Mağusa) (Yerinden) - Hacı kenardaymış efendim.

FUAT VEZİROĞLU (Devamla) - İleride uğrayacağı zorluklar kendi bileceği iştir. Biçim olarak ben Hükümet olmakta devam edeceğim ısrarında bulunabilir. Ama bir şartla, Anayasaya uygun olmak şartıyla. Ve Anayasaya uygun olmak sadece bu Anayasada yazılı maddelerin tıpa tıp kendisine uygun olmak demek değildir. Çünkü Anayasanın bir yazılı maddeleri vardır, bir de o maddelere dayanarak daha geniş biçimde ilkeleri vardır. Ama zaten o ilkelere Sayın Çağatay riayet etseydi çoktan istifa etmiş olması gerekirdi. Çünkü Anayasamızın birinci maddesi; "Kıbrıs Türk Federe Devleti bir hukuk devletidir" der.

Hukuk devletinde işler nasıl yürür? Yalnız Anayasa size emrettiği an çekilmezsiniz. Demokratik teamüller çekilmenizi gerektirecek biçimde oluşursa o zaman da çekilirsiniz. Bu, demokrasinin gereğidir.

İsmet Paşa, Cumhuriyet Halk Partisi Genel Başkanlığından çekildiği zaman, Sayın Ecevit ile Genel Başkanlığa her ikisi de aday olmuş, da İsmet Paşa adaylığı kabul etmiş değildi. Hayır Sayın Ecevit İsmet Paşaya; şimdilik sizin Genel Başkanlığınıza itirazımız yok, ama partinin öteki organlarında sizin tercih ettiğiniz kişileri ayıklayacağız demişti. Paşa da hayır ayıklayamazsın buyurmuştu. Demokratik ilkeler içerisinde bir seçim oldu, Sayın Ecevit'in desteklediği ekip, partinin diğer organlarında çoğunluk kazanır kazanmaz, yarım saat içinde, koca İsmet Paşa Cumhuriyet Halk Partisi Genel Başkanlığından istifa etti. Kendisinin makamı ile ilgili bir seçim yapılmamıştı. İstese Genel Başkanlık koltuğunda daha uzun seneler oturabilirdi. Yeni gelen heyete uydurur kendisini, devam ederdi. Ama bir de demokrasi anlayışı var yeryüzünde, bir de demokrasi düzeyi vardır. O demokrasinin basamaklarından bir kişinin hangi düzeyde yer alacağını o kişinin kendisi tayin eder. Tam destek beyan ediyor UBP Meclis Grubu Sayın Çağatay'a, ondan sonra kabinesini Meclise sunması için bile çoğunluk sağlamazlar. Bağdan, bahçeden, otelden, evden Devlet Başkanının zoruyla adam toplanarak çoğunluk sağlanmaya çalışılır. Bu ilkenin ihlali, demokrasiye yürekte inanmış insanlar açısından, Anayasanın herhangi bir maddesinin ihlali kadar önemlidir en az. Biz bu anlayışta hükümetler isteriz bu memlekette. Bu anlayışta. Yoksa zaten Anayasaya ters durumlar izah edildi, ama sadece Anayasa ile de iş bitmez. Bir de bu anayasaların dünyaya, meydana gelmesi için verilen demokrasi kavğalarının yarattığı büyük anayasal ilkeler vardır ki, bu Anayasadan da zaman zaman daha fazla önem taşırlar. Denedik, UBP'sine çok şeyler söyledik kaç senedir. Hiçbir zaman bizi dinlemediler. Fakat sonunda her zaman biz haklı çıktık. Bir kere daha söylüyoruz; UBP iktidarının bugün içinde bulunduğu durumu biz iki sene önceden de söylemiştik bugün olanların olacağını, iki sene önceden söylemiştik. Ama başka şeyleri

de söylemiştik, dinlemediler. Biz haklı çıktık. Bir kez daha söyleyelim: Bu zihniyette giderseniz bu topluma hizmet veremezsiniz. Bir parti ki kendi içinden çıkardığı Hükümetin adının bile Mecliste okunması olanağını yaratmaz, o parti Sayın Çağatay'ın biraz önceki deyimi ile ekonomik bunalımlardan bu toplumu çıkarmak için acaba ne yapacaktır? Otellerden, tarlalardan, bahçelerden, evlerden, akşam ve öğle uykularından adam toplayarak ve Mecliste çoğunluk sağlayarak mı ekonomik sorunlara çözüm getireceksiniz?

Ve tekrar edelim: İstifa ediniz, Anayasanın, diğer yasaların ve demokratik ilkelerin öngördüğü formaliteleri tamamlayarak yeniden bir hükümet kurunuz. İsterse aynı kişi Başbakan olsun, gene isterse aynı kişiler bakan olsun; önemli değil. Ama Anayasanın, yasaların ve demokratik ilke ve teamüllerin öngördüğü biçimde yeniden kurulunuz ve bu Meclise geliniz. Hizmet yapıp yapmayacağınız ayrı konu, ama hiç olmazsa biçimsel açıdan meşru olursunuz. Ve bu konuda size söyleyecek sözümüz olmaz, döner o zaman programınızı tartışırız. İstifa etmeniz ve yeniden kurulmanız hem Anayasa yoludur, hem yasa yoludur, hem hukuk devleti yoludur, hem demokratik teamüller yoludur, hem akıl ve mantık yoludur. Gene söylüyoruz; bizi dinlemezseniz, bizim haklı olduğumuzu bir süre sonra gene göreceksiniz. Saygılar sunarım.

DIŞİŞLERİ, SAVUNMA VE TURİZM BAKANİ KENAN ATAKOL (Yerinden) - Sayın Başkan, bir açıklama hakkı istiyorum.

BAŞKAN - Sayın Kenan Atakol, buyurun. Ondan sonra da Sayın Özker Özgür.

DIŞİŞLERİ, SAVUNMA VE TURİZM BAKANİ KENAN ATAKOL - Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; Sayın Veziroğlu, Hükümetin bir açıklamasını burda eleştirdi. Buna bir açıklık getirmek için söz aldım.

Hükümetin beyanati Sayın Veziroğlu'nun iddia ettiği veya tersir ettiği anlamı taşımamaktadır. Tümden okumak lazımdır. Tümü okunduğunda görünecek ki Sayın Veziroğlu'nun iddia ettiği şekilde değildir. Biz Sayın Ecevit'in destek beyan eden mesajını istismar etmek istemedik. Sadece gerçekleri ifade ettik ve toplumun içinde bulunduğu durumu ifade ettik. Müsaade ederseniz bu açıklamayı bir kere daha kayıtlara geçirmek bakımından burda okumak istiyorum:

"Ulusal davanın en kritik günlerini yaşıyoruz. Siyasi ve ekonomik güçlüklerin büyük boyutlara ulaştığı ve toplumsal bir bunalımın eşiğinde bulunduğumuz bu zor dönemde görev alan Hükümetimiz karşı karşıya bulunduğu sorun ve güçlüklerin bilinci içerisinde görevini sürdürmektedir. Hükümetimiz bu görevin sürdürülebilmesi, Anayasa ve teamlün gerektirdiği bir biçimde desteklenmesiyle mümkün olabileceğini de müdrik olarak yaptığı durum değerlendirmesinden sonra bu sayfada bu açıklamayı toplumuza arz etmenin gerekliliğine inanmaktadır. Bu inançtır ki Hükümetimiz, Hükümet edebilecek durumda, güçte ve kararlılık içerisinde. Özellikle Anavatanımız Türkiye'nin Sayın Başbakanı Emlent Ecevit'in Hükümetimize destek ve başarı dileyen mesajından ve Kıbrıs davasının öncüsü olan Sayın Devlet Başkanının Hükümetimize olan inanç ve güvenini ifade etmesinden sonra içinde bulunduğumuz şartları da dikkate alarak bu görevi yürütmek kararında olduğumuzu bir kere daha Sayın kamuoyuna belirtmek isteriz".

Biz, Sayın Veziroğlu'nun iddia ettiği gibi Meclise rağmen Hükümet etmek niyetinde değiliz, iddiasında da değiliz. Ve açıklamamızdaki bir cümleyi tekrarlamak istiyorum: "Hükümetimiz bu görevin sürdürülebilmesi, Anayasa ve teamlün gerektirdiği bir biçimde desteklenmesiyle mümkün olabileceğini de müdrik olarak" ve devam ediyor. Dolayısıyla biz Meclise rağmen Hükümet etmek niyetinde değiliz. Zaten Meclise rağmen hiçbir kimse, hiçbir parti Hükümet edebilecek kudrette ve güçte olamaz. Dolayısıyla bizim de en az Sayın Veziroğlu ve diğer arkadaşlarımız kadar Anayasaya saygımız ve hürmetimiz vardır. Ve bu Anayasanın yürütmesi, Anayasanın kurallarının uygulanması için biz de bütün gücümüzle mücadele edeceğiz. Saygılar sunarım.

BAŞKAN - Sayın Ozker Özgür.

OZKER ÖZGÜR (Lefkoşa) - Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; Kıbrıs Türk Toplumunun onayından geçmiş bir Anayasamız var. Ve Devlet Başkanı dahil herkesin bu Anayasaya uyması bekleniyor. Demokrasi oyununu oynayacaksa bu Anayasanın kuralları içinde oynamak durumundayız. Fakat üzülmeye görüyoruz ki Anayasaya saygıyı sağlamakla yükümlü, yurttaşa örnek olması beklenen Devlet Başkanı bizzat Anayasa dışına çıkabilmektedir. Anayasanın ihlâl edildiği açıktır. En bariz örnek Devlet Başkanının bir parti başkanı gibi davranarak UBP Meclis Grubuna birkaç kez kendi ikâmetgâhında başkanlık yapmış olmasıdır. Bu en bariz bir örnektir. Bu Anayasa kimin Anayasasıdır? Bu Anayasa bizim Anayasamızdır. Toplumun Anayasasıdır ve toplumun kendi Anayasası, 1974'den sonra Kurucu Meclisçe oluşturulan bu Anayasa rafa kaldırılmaktadır ve toplum bir şeflik anlayışı içerisinde yönetilmektedir. Sadrazam, vezir ekarte eder gibi bu toplumdaki maalesef başbakan ekarte edilmektedir. İki tane başbakan maalesef, bu toplumun Devlet Başkanı tarafından sadrazam ekarte eder gibi ekarte edilmiştir. Allah kerim üçüncüsüne.

Sayın milletvekilleri; bu maalesef dışı karşı olumlu bir görünüm yaratmamaktadır. Özellikle bu aşamada Federe Devlet Anayasasının bu denli açık biçimde ihlâl edilmesi, bize göre büyük bir talihsizliktir. Özellikle bu aşamada diyorum, çünkü toplumlararası görüşmelerin başlaması olasılığı vardır ve toplumlararası görüşmelerden amaçlanan; bu ülkeye, yani Kıbrıs'a yeni bir federal bir anayasa kazandırmaktır. Bugün toplumlararası ilişkilerde Federe Devlet Başkanının ne denli nazım bir rol oynadığı ortadadır ve bu Federe Devlet Başkanı Adaya federal bir anayasa kazandırma çabası içinde iken kendi toplumunun iradesi ile ortaya çıkmış bir anayasayı bizzat ihlâl etmektedir. Bu görünüm dışarıdan nasıl görünmektedir? Bunu samimi olarak kendi kendimize sormak ve yanıtlamak durumundayız.

Bu aşamada Federe Devlet Başkanının, Federe Devlet Anayasasını bu denli pervasızca ihlâl etmesi bizde gerçekten ciddi endişeler yaratmaktadır. Toplumlararası görüşmelerin başlaması, federal anayasanın oluşması ve bugün Federe Devlet Anayasasını ihlâlde sakınca görmeyen kişinin, gene aynı görevde kalması söz konusu olacaksa biz Kıbrıs'ta yeni kurulacak federal düzenden de maalesef endişe duyacağız. İşte bu endişelerimizi belirterek, Çağatay Hükümetine başarılar diler, saygılar sunarız.

BAŞBAKAN MUSTAFA ÇAĞATAY (Yerinden) - Sağol.

BAŞKAN - Teşekkür ederim. Sayın milletvekilleri; gelecek birleşimimiz 23 Aralık, öğleden sonra saat 15.30'da olmak ve gündemde de Hükümet Programı görüşülmek üzere birleşimi gelecek cumartesi 23 Aralığa tehir ederek, birleşimi kapatıyorum. Teşekkür ederim.

(Kapanış Saati: 18.05)